

ODENSE BYMIDTE

SITUATIONSANALYSE MED FOKUS PÅ BYRUM OG BYLIV

ODENSE KOMMUNE 2024

Odense Bymidte
Situationsanalyse med fokus på byrum og byliv
Odense Kommune, 2024.

Situationsanalysen er udarbejdet af BARK Rådgivning i tæt samarbejde med Odense Kommune. Situationsanalysen er godkendt af Odense Byråd.

Billeder i dokumentet er taget af BARK Rådgivning eller udlånt af VisitOdense med kreditering til fotografen, hvis ikke andet er beskrevet. Illustrationer og kort er udarbejdet af BARK Rådgivning.

Rettigheder til alt materiale tilhører Odense Kommune og BARK Rådgivning.

Forsidefoto: Daniel Jensen

INDHOLD

1. INTRODUKTION

- Odense bymidte	7
- Proces og metode	10
- Dialog og inddragelse	14

2. BYMIDTEN I DAG

- Kulturbyen	24
- Handelsbyen	34
- Den grønne og blå bymidte	46
- Bymidstens rum og forbindelser	58
- Turisme	68
- Hverdagsbyen	80

3. OPSAMLING OG POTENTIALER

- Potentialer - Områdeidentiteter	94
- Opsamling - anbefalinger	96
- Kilder	98

1 INTRODUKTION

Odeons Kvarter
Foto: Jonas Legarth, VisitOdense

ODENSE BYMIDTE

Denne situationsanalyse tager temperaturen på Odense bymidte, i skrivende stund, med fokus på byrum og byliv og på tværs af kultur, handel, turisme og hverdagsliv. Situationsanalysen er afsættet for det videre arbejde med udvikling af mere liv i Odense bymidte. Her samles analyser og anbefalinger på tværs for at give et bredt fundament til beslutninger, samarbejder og nye tiltag. Det skal være et solidt afsæt for det videre arbejde med at indfri de ambitioner, der er vedtaget politisk for bymidten som et sted, hvor flere skal bo og færdes i fremtiden, en bymidte med mere grøn og aktiv transport, en attraktiv by for både borgere og virksomheder og et kunst- og kulturliv, der er mere synligt i byen og får mere international opmærksomhed.

Som titlen antyder, er dette en analyse, og derfor er det ikke her, løsninger tegnes op. Situationsanalysen peger dog på potentialer for, hvordan og hvor bymidten kan videreudvikles for at indfri Odense Kommunes ambitioner om en bymidte, der er Odenses dagligstue, vindue til verden og en oplevelsesrig destination, man har lyst til at gå på opdagelse i. Anbefalingerne sætter retning for, hvordan der kan arbejdes for mere liv i bymidten.

Odense har realiseret store visioner for byen og udviklet nye bymiljøer med fokus på byliv og fodgængere ved at skabe byrum af høj kvalitet. Omdannelsen af området omkring Thomas B. Thriges Gade til et nyt kvarter og etableringen af letbanen kobler byen bedre sammen, og den omfattende udvikling af Odense havn har for alvor sat Odense på verdenskortet som en attraktiv by med voksende potentialer. Udviklingen af Odense fortsætter, og i den kommende tid vil blandt andet videreudviklingen af havnen, byomdannelsen af Nørrebro og den nye mobilitetsplan "Ny Grøn Mobilitetsplan" være med til at definere byens udvikling. Denne situationsanalyse giver et afsæt for at udvikle en helhedsorienteret plan for Odense bymidte.

Bymidten spiller en central rolle, hvis Odense skal lykkes med visionen om at skabe en storby med omtanke. Der skal være plads til flere storbykvaliteter i form af nye og overraskende kvalitetsoplevelser, mere byliv og udsyn, og samtidig skal Odenses særlige identitet, kulturhistorie, nærhed og fællesskab fastholdes og styrkes. Odenses bymidte er skabt på et robust grundlag med middelalderbyens strukturer, en menneskelig skala, en stærk kulturhistorie og en grøn identitet. Det skal forsat være grundstenene i fremtidens levende bymidte, som også både Bystrategi 2023 og Arkitekturstrategi 2020 beskriver.

Med en ny bydel omkring den tidligere Thomas B. Thriges Gade, en letbane der løber gennem byen og en styrket sam-

menhæng mellem Vestergade og Overgade, har dele af bymidten udviklet sig markant. Der er en øget opmærksomhed på Odense bymidte som destination og som samlende centrum for byens borgere, som der ifølge den grønne mobilitetsplan skal blive 5.000 flere af inden for Ring 1 inden 2030.

Der er en øget opmærksomhed på Odense bymidte som destination og som 'dagligstue' for alle byens borgere. Derfor er målet i "Ny Grøn Mobilitetsplan" også, at der i 2030 skal bo 5.000 flere beboere og 25 % flere besøgende indenfor ring 1.

Det peger på behovet for en mere kompakt og sammenhængende by i byggeri, oplevelser og grønne kvaliteter - så der både bygges boliger og findes plads til erhverv, kultur, fritid, gode byrum og grønt, som der står i Odense Bystrategi.

Samtidig står fremtidens bymidte midt i store forandringer i forhold til nye måder at handle på, nye bæredygtige mobilitetsmønstre og andre samfundsforandringer, der stiller krav til nye oplevelser og nye måder at tænke bymidtens rum, funktioner og samarbejder på.

BYMIDTEN

FLERE AFGRÆNSNINGER

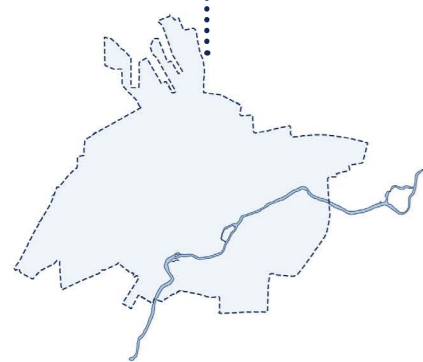
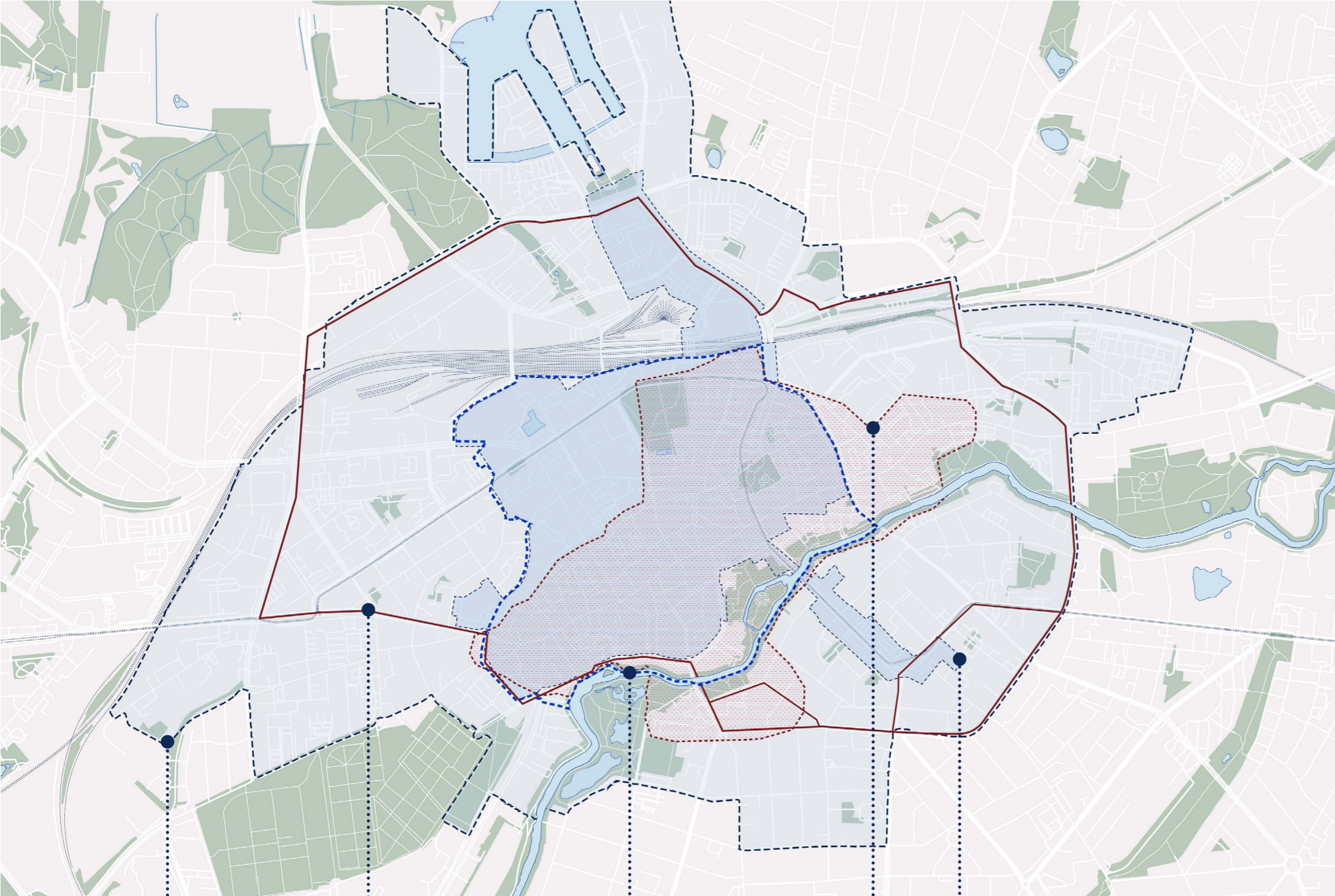
Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer tilsendt af Odense Kommune for afgrænsninger i byen. Kortgrundlag: Dataforsyningen

Bymidten er dynamisk og altid i udvikling. I Bystrategi 2023 beskrives en vision om, at styrke bymidten ved at udvide bymidtens tæthed, byliv og oplevelser til den udvidede bymidte og den nære del af udviklingskorridorerne. Ikke med de samme funktioner som i bymidten men med det der kan udvide bymidtens samlede kvaliteter.

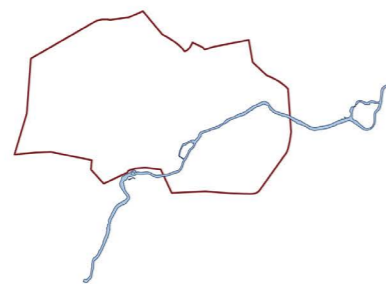
De forskellige afgrænsninger på kortet afspejler på den måde en dynamisk virkelighed, hvor bymidten løbende forandrer sig, og hvor der er forskellige måder at definere bymidten på, alt efter om det handler om handel og service, Odense Bystrategi, kommuneplanen eller "Ny grøn Mobilitetsplan". Dette er vigtigt at tage højde for i analysen og i arbejdet med fremtidens bymidte. De senere år har bymidten særligt udvidet sig mod havnen.

I Odense Kommuneplan for 2020-2032 ses den planmæssige afgrænsning af bymidten som bydel. Udover bymidten rummer Kommuneplanen den udvidede bymidte, der ud over bymidten rummer dele af Nørrebro, Albani-kvarteret, Vesterbro, Skibhuskvarteret og Indre Havn. Ambitionen i Odense Bystrategi er i højere grad at koble bymidten med de omkringliggende kvarterer, der kan supplere bymidten med boliger, virksomheder, nye byrum og mindre parker. I situationsanalysen arbejdes med et udsnit, der svarer til størstedelen af den udvidede bymidte for at se bymidten i sammenhæng med de omkringliggende kvarterer og grønne strukturer. Det er inden for dette afsnit, at vi har kortlagt funktioner mm. på de kort, der ses i det følgende kapitel om 'Situationen i dag'.

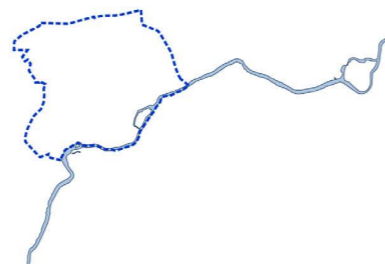
Andre afgrænsninger af bymidten er den historiske middelalderby og detailhandelsafgrænsningen, hvor handel og service er koncentreret. Den er de senere år udvidet mod havnen. I "Ny grøn Mobilitetsplan" er bymidten området inden for Ring 1, hvor målet er, at der skal bo og færdes 25% flere mennesker inden 2030. Det skal bidrage til en udvikling, der fremmer grøn transport og dermed understøtter målet om, at Odense bliver klimaneutral i 2030.

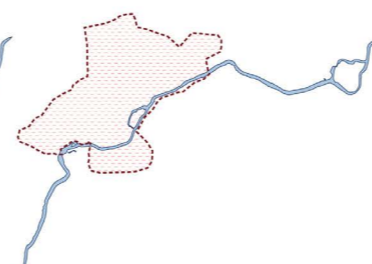
DEN UDVIDEDE BYMIDTE
PLANMÆSSIG AFGRÆNSNING MED FOKUS
PÅ KOBLINGER, KOMMUNEPLAN

RING 1
FOKUS PÅ FORTÆTNING OG GRØN TRANSPORT,
DEN GRØNNE MOBILITETSPLAN

BYMIDTEAFGRÆNSNINGEN
DEN PLANMÆSSIGE AFGRÆNSNING,
KOMMUNEPLANEN

MIDDELALDERBYEN
HISTORISK AFGRÆNSNING
- SÆRLIGT KULTURMILJØ

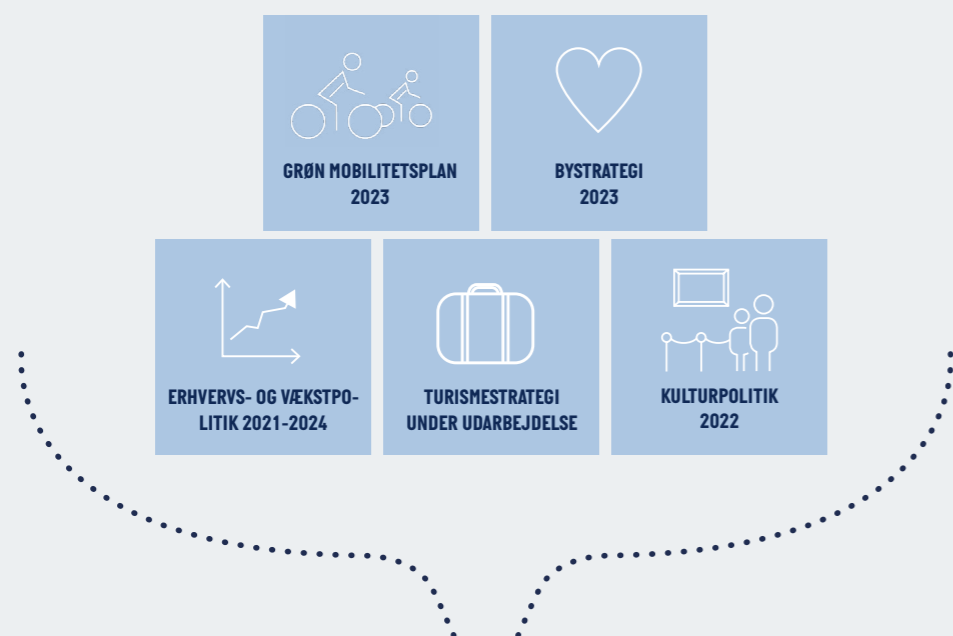

DETAILHANDELSAFGRÆNSNINGEN
KONCENTRATION AF HANDEL OG SERVICE

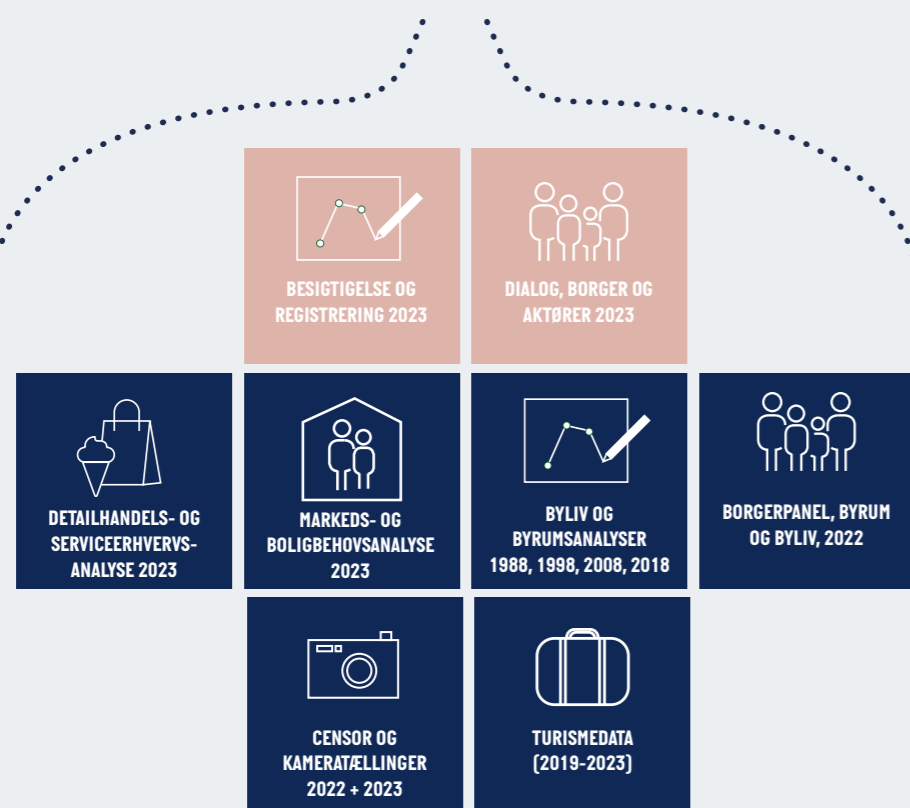

KILDE: Oversigt over Odenses bydele - Odense Kommune, Kommuneplan 2020-2032

STRATEGISK AFSÆT

SITUATIONSANALYSE

DATA, ANALYSER ,INPUT FRA DIALOG

Situationsanalysen er udarbejdet med det strategiske afsæt dvs. vedtagne strategier og politikker som retningsgivende ramme. Fundamentet for analysen er indsamling og analyse af eksisterende data og tværgående analyser. Situationsanalysen kobler det strategiske afsæt med eksisterende data og analyser samt supplerende analyse, data og input fra dialog med borgere og aktører. De supplerende input er markeret med rød-brun baggrund.

PROCES OG METODE

STRATEGISK OG ANALYTISK AFSÆT

En bystrategisk tilgang

Odense har historisk arbejdet bystrategisk med bymidten med stærke analytiske afsæt for at træffe beslutninger, der er solidt funderet og helhedsorienterede. Den tilgang videreføres her i situationsanalysen.

Situationsanalysen skal bidrage til at styrke den helhedsorienterede tilgang, så de mange tiltag og indsatser på tværs af politikker og strategier, der berører bymidten tænkes sammen i endnu højere grad. Derfor vil fokus i analysen være på koblinger og sammenhænge – det gælder både de fysiske og hele organisationen og samarbejdet omkring bymidten. Det handler med andre ord om at få mere ud af hinanden og de mange initiativer og den udvikling, der foregår i Odense i netop disse år.

De politisk vedtagende planer, politikker og strategier udpeger retningen for fremtidens udvikling af bymidten og udgør rammen for denne analyse. Det gælder Bystrategien "En storby med Omtanke" [2023], Erhvervs- og Vækstpolitik [2021-2024], Turismestrategien der er under udarbejdelse og har oplevelsen af en attraktiv bymidte som et vigtigt element, "Ny grøn Mobilitetsplan" [2023] der også rummer en lang række initiativer og en ny Kulturpolitik [2022], der peger på, at kunsten og kulturen skal ses og mærkes i byrummene, og at Odenses kulturliv skal have mere international kvalitet, der tiltrækker opmærksomhed. Der er i Bystrategien fokus på byudvikling med omtanke, på at være en attraktiv by for både

borgere og virksomheder og en by, hvor alle har adgang til byens fællesskaber. De strategiske pejlemærker har givet retning til analysen.

Som analytisk afsæt bygger situationsanalysen på tidligere bylivs- og byrumsanalyser, data om byliv, demografi, turisme, handel mv. Den eksisterende viden er i sommeren og efteråret 2023 suppleret med bylivsregistreringer, interviews og dialog med aktører inden for handel, erhverv og kultur og et offentligt dialogmøde.

PROCES OG METODE

Kortlægning og analyse

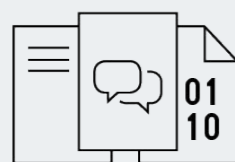
I situationsanalysen kortlægges Odense bymidte med afsæt i registreringer og data. Der er primært anvendt data fra Odense Kommune, Dataforsyningen (Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur), Danmarks Statistik og kvaliteten af data er løbende vurderet ift. mængde og kvalitet.

Odense Kommune har som den eneste by i Danmark siden 1988 fået udarbejdet større bylivsundersøgelser hvert 10. år samt mindre bylivsregnskaber løbende. Analyserne er gennem tiden brugt som afsæt for at beslutte tiltag, der skal skabe en levende bymidte og styrke Odenses identitet, kulturhistorie og grønne karakter. Det materiale indgår som en del af analysedataet. I situationsanalysen er der anvendt samme metode til registrering af fodgængertællinger og ophold [aktivitetstyper og alder og køn] som i tidligere analyser for at sikre sammenlignelighed.

Dialog

Sideløbende med kortlægning og analyse har interviews og dialog med borgere, interessenter og aktører bidraget til at pege på både udfordringer og potentialer og konkrete idéer til, hvordan fremtidens bymidte kan stå stærkere. De input har løbende kvalificeret analysen.

Der er gennemført interviews med et udvalg af professionelle aktører og interessenter, der har bidraget med lokalt kendskab til udfordringer og udviklingspotentialer. I november 2023 er der i forbindelse med situationsanalysen afholdt et offentligt dialogmøde om fremtidens bymidte. Her har lokale borgere og aktører peget på både udfordringer, behov og ønsker fra mange forskellige perspektiver. Samlet set skal kortlægning, analyse og kvalificering gennem dialog give et bredt funderet fundament og vidensgrundlag for de videre samarbejder og det fremtidige arbejde med Odense bymidte.

BESIGTIGELSE OG DESK RESEARCH

- Indsamling af data
- Besigtigelse af bymidten
- Læsning af analyser
- Læsning af vedtagne politikker og strategier

KORTLÆGNING AF BYMIDTEN

- Kortlægning af funktioner og forbindelser gennem analyse af data og plangrundlag
- Udfærdigelse af kortmateriale

REGISTRERING

- Bylivsregistreringer, flow og ophold udvalgte steder i bymidten for at supplere tidligere studier og sensor- og kameratællinger
- Fysiske observationsstudier, bl.a. af forbindelser

ENKELT- OG GRUPPEINTERVIEWS

- To foreninger (Cityforeningen, Ungdomshuset Nørregade)
- En organisation (Fynsk Erhverv)
- Ét Ejendomsselskab (KD Ejendomme – Brandts Klædefabrik)
- 14 udvalgte aktører og interessenter i bymidten inden for serviceerhverv, handel, investering / udvikling, branding samt kultur og events

DIALOG

- Netværksmøde, Ejendomsnetværk Odense, august 2023
- Offentligt dialogmøde - ca. 200 deltagere, Odense Rådhus, november 2023 med inspirationsoplæg af Jan Gehl, "Fra Købestad til Mødestad", visionspostkort og udpegning af steder der er særligt oplevelsesrige og steder med potentialer for mere

ANALYSE

- Udarbejdelse af situationsanalyse, der samler input på tværs med opsummering af situationer idag, udpegning af potentialer og anbefalinger

H.C. Andersen teater, Eventyrhaven, Odense
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

DIALOG OG INDDRAGELSE

DIALOG OG INDDRAGELSE

Inddragelsesprocessen har skabt indsigt og forståelse af, hvad der 'rører sig' blandt de forskellige aktører og interessenter i bymidten og blandt borgerne i byen. Inddragelsesprocessen skal give et både nuanceret og personligt blik på bymidtens "status" og ønsker for fremtidig udvikling.

Inddragelsesprocessen rummer:

- Offentligt dialogmøde afholdt 6. november 2023
- Input fra Ejendomsnetværk Odense ved netværksmøde i august 2023
- Borgerpanelundersøgelse fra 2022
- Interviews med udvalgte interessenter og aktører i bymidten afholdt i november 2023

De indledende interviews med relevante professionelle aktører, videnspersoner og interessenter, har bidraget med lokalt kendskab til Odenses udfordringer og udviklingspotentialer og kan på sigt være med til at styrke den fortsat positive forandringsproces i byen.

Der er gennemført interviews med:

- To foreninger (Cityforeningen, Ungdomshuset Nørregade)
- En organisation (Fynsk Erhverv)
- Ét Ejendomsselskab (KD Ejendomme ved Brandts Klædefabrik)

- 14 udvalgte aktører og interessenter i bymidten inden for serviceerhverv, handel, investering / udvikling, branding samt kultur og events. Udsagn er anonymiseret og der nævnes ingen navne i materialet.

Alle interviews er gennemført ved fysisk deltagelse i november 2023 af BARK Rådgivning (administrerende direktør Birgitte Svarre og Arkitekt og rådgiver Ninna Kjær Ravn) sammen med repræsentanter fra Odense Kommune (Afdelingschef for Byudvikling Anette Kold og / eller Projektleder Lisbeth Feldskou).

Dialogen har kvalificeret analysen. Her gives et udvalg af byens stemmer indledningsvis plads som væsentlige bidrag til at kvalificere og give retning i analysen og som inspiration til det videre arbejde med fremtidens bymidte.

DIALOG OG INDDRAGELSE

OPSAMLING PÅ INDDRAGELSES PROCES

1. MERE GRØNT I BYEN

Et gennemgående tema blandt både borgere og aktører på dialogmødet samt Ejendomsnetværk Odense er ønsker om en grønnere by. Dette tema dækker over et ønske om flere parker, træer, mere natur, grønne facader og passager og flere steder med mulighed for ophold i det grønne. Flere ønsker også fokus på biodiversitet, og at der bliver bygget med omtanke for det grønne.

Citater fra visionspostkort:

- "Der skal plantes mange flere træer."
- "Flere træer på de mange 'stenrum' i Odense."
- "Flere grønne små oaser."
- "Flere grønne parker og grønne områder m. plads til ophold, lege og rekreation til den tætte bys beboere og besøgende."
- "En levende, grøn og inspirerende by – ikke kun når der er festivaler i byen."
- "En ny og fantastisk bypark."

Citat fra ejendomsnetværket:

- "Flere grønne arealer."
- "Mere grønt i bymidten – flere oaser."
- "Grønne facadebevoksninger."
- "Skab en grøn linje med beplantning i bymidten – der skal være en rød tråd med opholdssteder og udtryk – beplantning i baggårde med trafik."

2. UDVIKLING AF PASSAGER OG FORBINDELSER

Der er ønsker om flere passager og bedre forbindelser i bymidten. Der er flere borgere, som nævner i visionskortene, at der mangler sammenhæng i bymidten og mange fremhæver, at havnen opleves som afkoblet fra resten af byen. Baggårde fremhæves som steder med potentialer, og dertil savner mange pladser og rum for uformelle og ikke-kommercielle mødesteder.

Citater fra Visionspostkort:

- "En fremtidig gadestruktur som i langt større omfang, end i dag, tilegnes menneskers ophold".
- "Små hemmelige gårdrum og blinde passager bliver til spændende overraskelser."
- "Sammenhæng mellem de små passager."

Citat fra interessentinterviews:

- "Baggårdene har kæmpe potentialer for at lave det særlige og åndehuller."
- "Der er så mange døde pladser! Grønnegade, Albani torv osv. Hvor er aktiviteterne og farverne, der inspirerer og giver liv?"
- "Havnen er ikke lykkedes så godt med at blive integreret i byen."

Citat fra ejendomsnetværket:

- "Vejviser med spændende rum/passager, evt. navngivning, historier, når man bevæger sig rundt."
- "Mere liv i de små passager vi gik igennem – meget potentialer for hygge."
- "Skabe gode forbindelser fra Kongensgade mod havnen."

3. KUNST OG KULTUR SKAL FYLDE MERE I BYEN

Der er et bredt ønske, blandt alle involverede grupper, om mere kultur i byen – både i form af flere kulturelle mødesteder og arrangementer samt mere kunst i bybilledet, hvor mange nævner flere farver, streetart, musik, det skæve og særlige og gavlmalerier. Byens festivaler fremhæves af flere som succesfulde og vigtige for livet i byen.

I interessentinterviewene er der bred enighed om, at der skal meget mere kultur ind i Odense, og ifølge flere er det kulturliv, der er i bymidten ikke synligt nok. Nogle interessenter giver udtryk for, at der mangler kreative i byen, og at odenseanerne ikke er store kulturbrugere (endnu). Interessenterne nævner, at Odense Kommune kan opleves som en barriere for at skabe mere kultur, bl.a. ved oplevelsen af tunge og langvarige processer om tilladelser samt begrænset adgang til dialog om nye idéer.

Citater fra Visionspostkort:

- "Gennemskuelig vej til at skabe events i byrummet."
- "Flere grønne torve med løbende kulturoplevelser fx koncerter."
- "Flere bagsider frem i lyset – mere kunst på overraskende steder, fx gavle."
- "Mere kunst på facader."
- "Mere streetart."
- "Flere kulturelle arrangementer med fokus på familie og sanserne."

Billeder fra borgermøde på Odense Rådhus den 6. november 2023

Citat fra interessentinterviews:

- "Det skal være en oplevelse og lækkert at besøge byen. Man skal overraskes. Kulturen skal ud i byen og blive en synlig del af byen."
- "Mange af kulturaktørerne i dag er lukkede bygninger, hvor der er en masse liv inde i bygningen, men livet er ikke at finde udenfor. Det kan ikke ses, at det er velbesøgt. De skal trække livet ud på gaderne og blive mere ekstroverte i kulturen ved at placere kulturen udenfor"
- "Vores festivaler tiltrækker bare rigtig mange mennesker. Magiske dage giver et godt billede af, hvordan man kan bruge bymidten."

Citat fra Ejendomsnetværket:

- "Fremhæve kultur, rummene/pladser, så det tiltrækker de spontane kulturindslag hele året."
- "Kultur i byrummene. Man skal passe på det ikke bliver poleret/designet, men at der er plads til det skæve. Give plads til fleksibilitet i anvendelsen."
- "Flere farver eller graffiti – gadekunst – masser af gode vægge i byens smøger."
- "Kultur bør indtænkes aktivt i nye udviklingsområder og byrum. Bl.a. med kommunal støtte til organiseringen."

DIALOG OG INDDRAGELSE

OPSAMLING PÅ INDDRAGELSES PROCES

4. ET MERE LEVENDE HANDELSLIV

På tværs af involveringen nævnes detailhandel og butikker ofte. Især ved visionskortene og interessentinterviewene fylder det rigtig meget. Fokus er dels på, hvilke forretninger der er i byen og dels på problematikker omkring tomme facader og lokaler i byen.

Mange efterspørger mere handelsliv og ønsker små, unikke og lokale forretninger. Overordnet set gælder det, at der ønskes en by med spændende arkitektur, færre døde facader og et livligt butiksliv med flere små forretninger og værksteder. På tværs af interessentinterviewene er der en oplevelse af, at bymidten er meget kondenseret, og at det er svært at trække mennesker til kanten af bymidten eller ned på havnen.

Der er bred enighed om, at byen skal have flere og bedre nichebutikker, da det er dem, der giver bymidten sjæl. Specifikt bringes Kongensgade op mange gange, på tværs af inddragelsesprocessen, som et sted der ikke er velfungerende i dag.

Citater fra Visionspostkort:

- "Flere små detailhandler (med fx beslag, søm og skruer) og flere små kunsthåndværkere og flere kunstner-atelieer (der holder åbent hus en gang om måneden til billig husleje)."
- "Byfællesskaber med mangfoldighed – foreninger og iværksættere."
- "At de tomme butiksfacader bliver aktiveret."

Citat fra interessentinterviews:

- "Jeg savner kvalitet og ikke kæder. Jeg savner sjæl."
- "Kommunen skal have sine øjne rettet stift på nichebutikkerne - for det er dem der gør, at man føler et tilhørsforhold til sin by og føler, at byen har en identitet, altså at man kender dem der står i butikkerne, og der hvor man drikker sin kaffe."

Citat fra ejendomsnetværket:

- "Gratis parkering ved brug af xx kr. i strøgbutikker"
- "Folie med eventyr på de tomme butikker"
- "Butikker som giver oplevelser f.eks. showroom – ikke Matas og H&M der ligger alle steder"
- "Kan man ændre Kongensgade til en temagade – en madgade?"

5. FLERE TILBUD TIL BØRN OG FAMILIER

Der er ikke fokus på børnefamilier i data fra ejendomsnetværket. Børnefamilier fylder dog i interessentinterviewene og i visionspostkortene. Det generelle billede er, at der mangler steder til leg og samvær i Odense – et ønske der går igen i flere af visionskortene, er flere pladser der lægger op til bevægelse og leg, og mange nævner visioner om en by, der ligger mere op til bevægelse og aktivitet.

Citater fra Visionspostkort:

- "Liv og aktiviteter på pladser. Pladser der er indrettede til, og inviterer til, fællesskaber."
- "Flere steder hvor børn kan lide at være. Der hvor børn vil være, er der hvor deres forældre også er. Altså flere legepladser med nem adgang til toiletter."
- "Tænker leg og bevægelse ind i byens rum."
- "Urbane legepladser som er større og integrerede i byrum."
- "Experimentarium/børnemuseum."
- "Legepladser for flere ældre og handicap."

Citat fra interessentinterviews:

- "Der er vækst i børnefamilier - vi har gjort meget for at inkludere caféer og restauranter, hvor det er blevet mere imødekommende for børnefamilier med skiltning af puslepladser og hvor barnevogne er velkomne etc."
- "Børnefamilier har brug for et liv, der er let at leve. Dagligdagen skal fungere. Dem med de små børn skal have en hverdag der fungerer - steder hvor man kan lege og være sammen med sine børn. Så når man vil tiltrække en bestemt arbejdskraft, skal det være tydeligt at man kan leve det gode liv i Odense."
- "I Odense mangler der generelt lidt der ikke bare er en legeplads, men en fantastisk legeplads. Et sted man kan sidde som forældre og få en kop god kaffe imens børnene leger. Der skal også være rum for børn og rum for deres voksne i byen".

Citat fra ejendomsnetværket:

- "Kan tomme butikslokaler rumme ophold til dagplejebørn i byen, mødesteder for skoleklubber eller lign.?"

6. MERE PLADS TIL DE UNGE

De unge fylder en del i både interessentinterviewene og i visionspostkortene, hvoraf flere er udfyldt af unge. Her gives der udtryk for ønsker om bedre opholdssteder (især legepladser med ophold og kaffemuligheder går igen, men der er også flere, der nævner grønne lommer / oaser i byen og torve med ophold). De unge ønsker også flere oplevelser i byen gennem events og spændende besøgssteder som eksperimentarium eller børnemuseer. Nogle nævner stemning og sammenhæng i bymidten, det dækker både over lys og planer men også over bedre sammenhænge og forbindelser i byen (havnen og kanten af bymidten nævnes som eksempler).

I interessentinterviewene er unge og studerende i byen et stort tema. Flere giver udtryk for en stor ærgrelse over universitetets manglende kobling til bymidten. Her opleves det, at ungdomslivet bliver afkoblet fra bymidten. Det går igen, at bymidten ikke henvender sig nok til de unge.

Citater fra visionspostkort fra unge:

- "Flere offentlige og centrale legepladser med mulighed for kaffe til forældrene."
- "Små grønne lommer."
- "Flere grønne oaser uden biler."
- "Mere pynt/aktivitet ved yderstederne af bymidten fx Kongensgade ved Atami Sushi, så der skabes bedre forbindelse."
- "Flere torve-miljøer hvor man kan sidde."
- "Flere ikke kæde/franchise butikker (fx genbrug)."
- "Flere leveaktive og interaktive aktiviteter for børn."

Citat fra interessentinterviews:

- "For unge i spændet 12-22 år mangler nogle alternativer til det kommercielle og til at kunne hænge ud."
- "Det har tidligere været nemmere at lave noget for og med de unge i det offentlige rum - det er mere vanskeligt nu, fordi der er flere restriktioner. Tingene er mere besværlige, og ofte kan det ikke lade sig gøre."
- "Vi skal have de studerende ind til centrum - vi skal have dem ind fra universitetet. Hvordan tænker man dem ind i byen? Hvad tiltrækker dem?"

BILLEDER AF BYMIDTEN

DATA OG KILDER: Mapping foretaget af borgere og aktører i forbindelse med dialogmøde d. 6. november 2023, kortgrundlag: Dataforsyningen

Kortet er en opsamling og analyse af en potentialerøvelse udført i grupper af byens borgere, aktører og interessenter på et offentligt dialogmøde den 6. november 2023 på Odense Rådhus. De grønne prikker markerer steder, der er særligt oplevelsesrige, de orange prikker steder, hvor der er potentiale for mere.

På tværs af kortet ses tydelige optegnelser af både velfungerende områder og specifikke steder i byen såvel som steder med potentiale for udvikling.

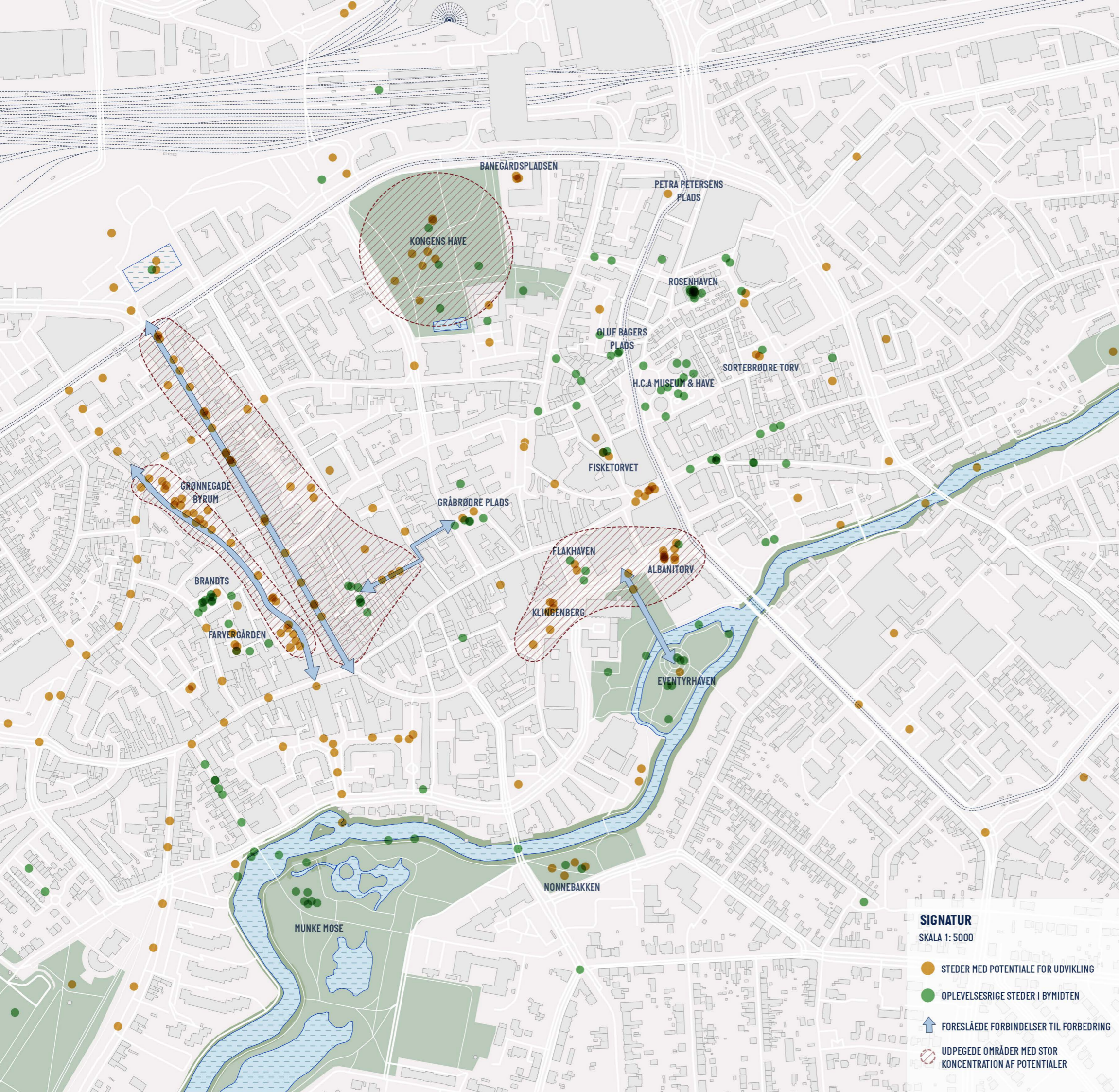
Som særligt oplevelsesrigt er området udpeget, hvor 'Fra gade til by-projektet' har bundet by sammen samt det ældre Odense omkring Overgade og Nedergade samt den nyligt etablerede gågade fra Nørregade mod Fisketorvet.

Enkelte gader, specifikke byrum og parker markeret som attraktive i udpegningen, der ses på kortet:

- Munke Mose
- Amfipladsen ved Brandts
- Vintapperstræde
- Eventyrhaven
- Ny Vestergade

I kortlægningen er områder med særlig stor koncentration af kommentarer om udviklingspotentiale skrueret og markeret med en pil. Der dannes et tydeligt billede af steder i byen med særligt potentiale og behov for udvikling set med borgernes øjnene:

- Byens passager
- Kongensgade
- Forbindelse mellem byen og Odense Å – samt Parkeringspladsen bag Brandts mellem Brandts Passage og Kongensgade
- Grønnegade/Kongestien
- Albani Torv
- Kongens Have

SIGNATUR
SKALA 1: 5000

- STEDER MED POTENTIALE FOR UDVIKLING
- OPLEVSESRIGE STEDER I BYMIDTEN
- ↑ FORESLÅEDE FORBINDELSER TIL FORBEDRING
- UDPEGEDE OMRÅDER MED STOR KONCENTRATION AF POTENTIALER

I kapitlet om situationen i dag skifter vi blikket til kortlægning af den eksisterende situation i Odense bymidte inden for følgende emner: kulturbyen, handelsbyen, det grønne og blå, byrum og forbindelser, turisme og hverdagsbyen. Hvert afsnit introduceres med et strategisk ophæng fra en strategi eller plan. Dernæst følger kortlægning og analyse og til slut en udpegning af potentialer og en række anbefalinger.

Rosenhaven, Odense, foto: Jonas Legarth, VisitOdense

2 BYMIDTEN I DAG

KULTURBYEN

Kulturpolitikken sætter rammen for en mere aktiv, synlig og larmende rolle til kulturen i bymidten:

"I dag er Odense en moderne storby med levende kunst og kultur i byrummene. Kunst og kultur skaber liv og glæde. Og når kulturen af og til kan larme og fylde i bybilledet, ser vi det som en vigtig del af Odenses identitet. Byrummene giver odenseanerne og besøgende kulturelle oplevelser.

Derfor skal kulturinstitutionerne og -aktørerne have et fokus på, hvordan de kan bringe deres aktiviteter og projekter ud i byrummene. Desuden har det betydning for kulturens tilstedeværelse i byrummene, at byrummene er indrettet med muligheder for at skabe og opleve kunst og kultur. Derfor vil forvaltningen have en opmærksomhed på, at kulturens udfoldelsesmuligheder indtænkes i indretning og etablering af byrum, hvor det er muligt."

Odense Kommune, Kulturpolitik, 2023.

KUNST- OG KULTURLIV I BYMIDTEN

Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, VisitDenmark, kortgrundlag: Dataforsyningen

I Odense ses en stor koncentration af kunst og kulturliv inden for bymidteafgrænsningen med en begyndende spredning af kulturaktiviteter på havnen og på vejen til havnen.

Kulturlivet koncentrerer sig i større klynger i bymidten: Omkring Brandts Klædefabrik i den vestlige del af bymidten ses den største koncentration af kulturelle aktiviteter og tilbud – særligt det kunstneriske og film findes i området, hvor der også er værksteder, blandt andet Kulturmaskinen, og spillesteder som Magasinet og Studenterhuset.

Ved Ny Vestergade og i den sydlige del af bymidten er der en større samling af gallerier samt teater- og operatilbud med Teater Momentum, Den Fynske Opera, og Nørregaards Teater. Længere mod øst omkring Eventyrhaven, findes historiske kulturtilbud, bl.a. H.C. Andersens barndomshjem og Historiens Hus.

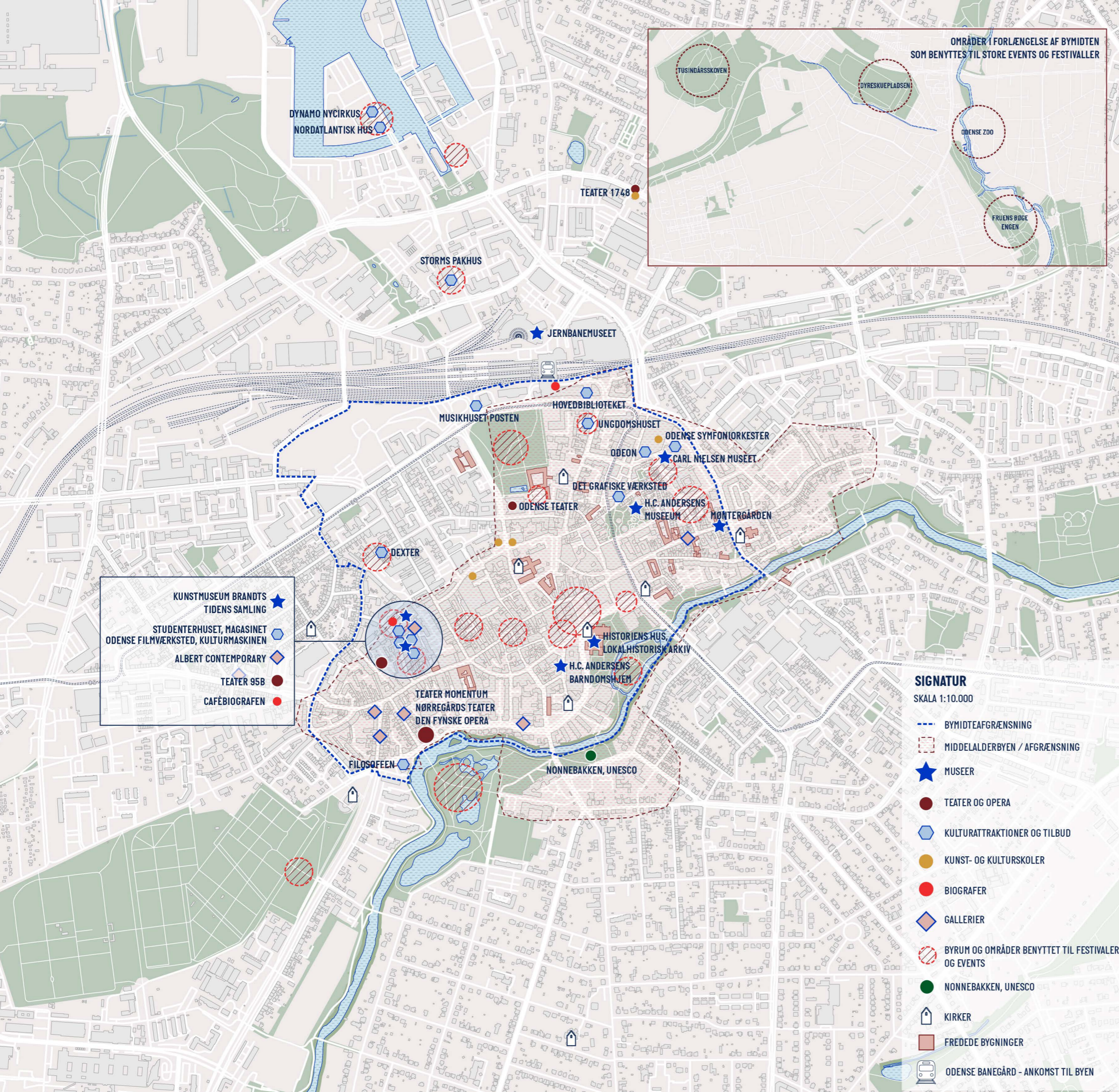
Syd for Odense Å udgør Nonnebakken en historisk perle, der med sin UNESCO-udpegning kan være med til at berige byens kulturliv yderligere og skabe endnu større variation i Odenses kulturelle scene.

“Fra Gade til By”-projektet forener nye og gamle kulturtilbud i et koncentreret område, der har medvirket til at løfte Odense som kulturby til et internationalt niveau.

Ved Odense Teater ses en mindre klynge af kulturinstitutioner med teateret, Det Fynske Kunsthøgskole og Den Kongelige Balletskole, der spiller en betydningsfuld rolle i introduktionen til kulturen i bymidten for besøgende fra Odense Banegård og Jernbanegade. Dette område har potentiale til at åbne for offentligheden og bringe den kultur, der ikke er så synlig ud i byens rum.

Koncentrationen af kulturinstitutioner og -tilbud i bymidten er et stærkt udgangspunkt for at videreudvikle og synliggøre kulturscenen. Med afsæt i områder med høj koncentration, kan der arbejdes med at lade kulturen udfolde sig i flere dele af byen. Dette betyder dog ikke, at kulturen ikke kan blomstre i hele byen, men der er oplagte steder, hvor kulturen er koncentreret og kan spille en stærkere rolle i udviklingen af områderne – sammen med grønt, handel og hverdags- og turistfunktioner.

Odenses mange festivaler og events demonstrerer, hvordan flere af byens rum udnyttes ved særlige lejligheder. I samspil med de talrige kulturinstitutioner, og kulturelle tilbud i bymidten, er der gode betingelser for, at kulturen kan træde endnu mere frem i byens landskab hele året både til hverdag og i forbindelse med arrangementer og større events.

- KUNSTMUSEUM BRANDTS TIDENS SAMLING ★
- STUDENTERHUSET, MAGASINET, ODENSE FILMVÆRKSTED, KULTURMASKINEN ◆
- ALBERT CONTEMPORARY ◆
- TEATER 95B ●
- CAFÉBIOGRAFEN ●

- SIGNATUR**
SKALA 1:10.000
- BYMIDTEAFGRÆNSNING
 - - - MIDDLEALDERBYEN / AFGRÆNSNING
 - ★ MUSEER
 - TEATER OG OPERA
 - ◆ KULTURATTRAKTIONER OG TILBUD
 - KUNST- OG KULTURSKOLER
 - BIOGRAFER
 - ◆ GALLERIER
 - ⊘ BYRUM OG OMRÅDER BENYTTET TIL FESTIVALER OG EVENTS
 - NONNEBAKKEN, UNESCO
 - ⌄ KIRKER
 - FREDEDE BYGNINGER
 - 🚂 ODENSE BANEGÅRD - ANKOMST TIL BYEN

EN KULTURBY I UDVIKLING

Odense, en kulturby i konstant udvikling, har gennem de seneste 10 år gennemgået en betydelig transformation, der har formet både byens karakter og kulturelle atmosfære. Byens centrum er et knudepunkt for et mangfoldigt kulturliv, der strækker sig fra kulturattraktioner og institutioner til generelle kulturelle tilbud og uddannelser.

Odense markerer sig på VisitDenmarks årlige top-300-liste med flere store attraktioner. Også flere store spillere herunder Odense Symfoniorkester, Den Fynske Opera og et større udvalg af teatre, museer og events fremviser Odense som en kulturel storby. Derudover uddanner byen et voksende antal kunstnere fra anerkendte institutioner som Det Kongelige Teaters Balletskole, Det Fynske Kunsthøgskole, Den Danske Scenekunstscole og Syddansk Musikonservatorium.

Nye kulturdynamoer, såsom det nyligt åbnede H.C. Andersens Hus og DYNAMO Workspace, illustrerer Odenses evne til også at tiltrække opmærksomhed på et internationalt plan. H.C. Andersens Hus imponerer ikke kun med banebrydende museumsformidling, også internationalt, men også med en arkitektur og landskab, der åbner sig mod byen og understreger Odenses ambitioner for høj arkitektonisk kvalitet i både byggeri og omgivende by- og landskabsrum og derigennem udgør en unik oplevelse.

Store årlige og tilbagevendende festivaler og events som H.C. Andersen Festival, Odense Film Festival, Magiske dage, Tinderbox m.fl. tiltrækker et stort publikum både nationalt og internationalt publikum.

Odenses kunstscene blomstrer med gallerier og museer, der udstiller både dansk og international kunst. Musikelskere kan nyde koncerter på spillesteder som Posten, DEXTER og Magasinet, der præsenterer alt fra lokale talenter til etablerede kunstnere.

Kulturarv og kulturhistorie

Odenses kulturelle rigdom og historie strækker sig over mere end 1.000 år, og byens middelalderlige arv kan opleves tydeligt inden for byens grænser. Byens historie understreges af mange fredede og bevaringsværdige bygninger, der pryder

bymidten og styrker byens karakter. For nyligt er Nonnebakken kommet på UNESCO's verdensarvsliste, hvilket har tilført endnu en kultur-attraktion. I denne kontekst er det også vigtigt at fremhæve Odenses stedbundne kvaliteter som et købstadsmiljø, hvor det historiske og kulturarven ikke er et museum, men kan bruges til nutidens formål. Dette bør også fremhæves og vedligeholdes for at fremme kvaliteterne.

En lang kulturhistorie i byen sætter rammerne for byens udvikling og strategier. I kulturpolitikken fra 2022 arbejdes der målrettet for, at "Kunst og kultur skal ses og mærkes i byrummene" som en del af byens identitet. Som det også fremgår af Odenses Bystrategi, skal mere kulturliv i byens rum være med til at gøre Odense til en mere oplevelsesrig storby, hvor kulturen for flere bliver en del af det daglige liv og hjertet af byens karakter og identitet. Kunst og kultur fungerer som brobyggere, der forbinder mennesker på tværs af forskellige baggrunde og skaber en følelse af fællesskab og tilhørsforhold. Kulturen som fællesskabende aktivitet og kulturen som en del af fritidslivet understreges også i Odenses Bystrategi - "En storby med omtanke".

Kultur som tiltrækningskraft

I situationsanalysens inddragelsesproces er kultur og kulturliv blevet omtalt som en væsentlig del af Odenses tilbud, oplevelsesværdi og, det som særligt kan være med til at styrke byens fortælling, karakter og tiltrækningskraft i fremtiden – også for at kunne tiltrække nye medarbejdere til Odense Kommunes virksomheder i fremtiden.

Økonomisk set fungerer kunst og kultur som en katalysator for udvikling. Kreative industrier tiltrækker investeringer, skaber arbejdspladser og tilfører en unik karakter. Kunstneriske begivenheder bliver ikke kun en magnet for lokale indbyggere, men tiltrækker også turister og besøgende, hvilket stimulerer lokal økonomi og bidrager til byens vækst.

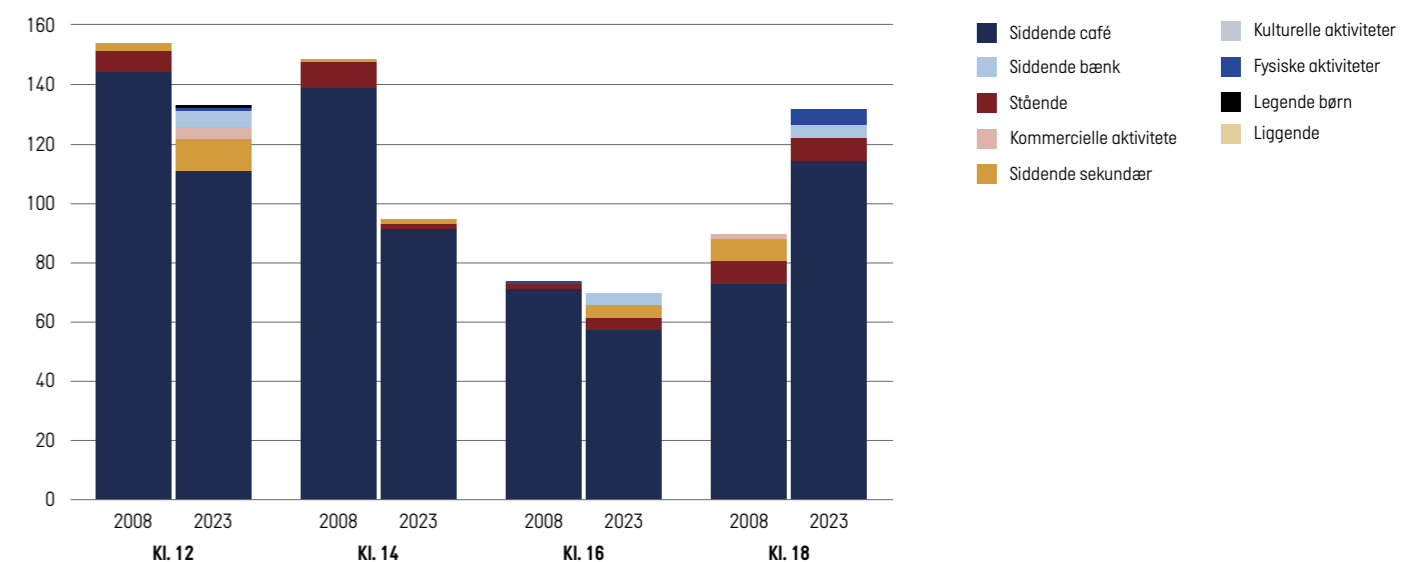
Endelig er det afgørende, at kultur ikke kun er forbeholdt særlige begivenheder, men også skal integreres i hverdagslivet – kulturelle oplevelser tættere på borgerne skaber et levende bymiljø året rundt.

Kunst og kultur kan bidrage til at skabe liv flere steder i byen – både i det kulturelle centrum omkring kulturinstitutioner og i større byrum, men også ved de mere lokale og skjulte steder i byen. Her kan kunst og kultur løfte, skabe glæde og aktivitet for beboere og besøgende i alle aldre samtidig med, at der skabes forbindelser og udveksling mellem byens lag.

I udviklingen af Odenses kulturscene er det vigtigt, at der skabes øget fokus på kvaliteten af kulturen, og at succesen ikke kun måles på antallet og mængden af kulturelle tilbud og arrangementer.

Kulturen kan kobles og være en identitetsskaber

Samarbejde mellem Odense Kommune og de mange aktører er afgørende for at tænke bylivet og kulturen sammen – både i samspillet mellem inde og ude, mellem handel og kultur, det grønne, hverdagsliv og turisme. De unikke destinationer og kulturtilbud kan blive identitetsskabende for det omkringliggende område og skabe særlig karakter og identitet. Det skal bidrage til en mere oplevelsesrig bymidte og understøtte ambitionen om at arbejde med kulturarvsturisme og Odenses ikoniske bymiljø.

Opholdsaktiviteter i Brandts Passage [Lørdag] bylivsregistreringer foretaget i 2008 og 2023

KULTURBYEN

POTENTIALER

Kulturen blomstrer i Odense, og det skal kunne ses og mærkes i byens rum ved at byens kulturhuse, hvad enten det er store attraktioner eller små undervisningssteder, får gode forhold for at vise, hvad de kan i byens rum. Byens multifunktionelle pladser rummer potentiale for endnu flere aktiviteter og optrædere – både fra store institutioner og de små begivenheder hvor lokale musikskoler i bymidten kan have faste spilledage som en mere integreret del af hverdagskulturen.

Der er et potentiale for at arbejde med at få mere af livet inde i bygningerne ud på pladsen og gaden, hvor den primære aktivitet er ophold på café, og skabe endnu mere liv på alle tider af døgnet.

Den store koncentration af kultur i og omkring bymidten rummer et stort potentiale for udvikling af nye samarbejder - et netværk hvor udveksling mellem de forskellige kunst- og kulturaktører i byen kan skabe aktiviteter som spredes til byens rum i samarbejde med handel, erhverv, servicevelfærdsinstitutioner og ikke mindst lokale beboere.

Kultur i byen bør ikke kun måles på antallet af arrangementer og faciliteter men kvaliteten af de kulturelle oplevelser. For at styrke byens kulturelle liv kan der med fordel lægges vægt på kvalitet frem for kvantitet i udviklingen af bymidten. Det betyder et fokus på kulturelle oplevelser, der understøtter lokal identitet, det særlige og styrker fællesskabsfølelsen. Ved at fokusere på indholdsrig og vedvarende kulturel indsats, kan byen udvikle en mere levende og sammenhængende kulturel atmosfære for både byens borgere og besøgende.

FESTUGE MED FOKUS PÅ BYUDVIKLING OG KULTUR

I Groningen (200.000 indbyggere) i det nordlige Holland har man siden 2013 haft en årlig fire-dags byfestival med fokus på både byudvikling og kultur. Det sker i slutningen af oktober eller starten af november i event-lavsæsonen og studie-højsæsonen med workshops, udstillinger, koncerter, fællesspisning og events både inde og ude i byens rum. Kommunen tog initiativ til festivalen, som har gratis adgang for alle, og samarbejder med blandt andet universitet, bibliotek, kulturinstitutioner og andre lokale kræfter. Let's Gro er lokalt forankret og har samtidig et højt ambitionsniveau med internationale oplægsholdere og deltagere blandt andet fra universitetet. Omdrejningspunktet for festivalen er at debattere den fremtidige udvikling af byen og mødes på nye måder i byens rum, og hvert år har et tema som "lykke" eller "ulighed" i samfundet og byen. Der inviteres til debat, film,

udstillinger og events, der både er lokalt forankret, men også med internationalt format og deltagelse. Let's Gro er både folkeligt og fagligt, der er alt fra strik, makerspace og fællesspisning i et telt på byens centrale plads til debatter om lokale byrum eller kvarterer. Festivalen opstod som et forsøg på at genopfinde Groningen, løfte debatten om byens udvikling og samtidig skabe en fest for alle, hvor kulturlivet og de mange gode kræfter i Groningen samles og bliver synlige i byens rum.

Let's Gro handler om at:

Se og mærke kultur - Fælles dialog om byens udvikling - Bruge byrum til events uden for højsæson - Fokus på børn og unge

Billede og Kilde: Let's Gro Festival, Groningen, BARK
<https://forum.nl/nl/letsgro>

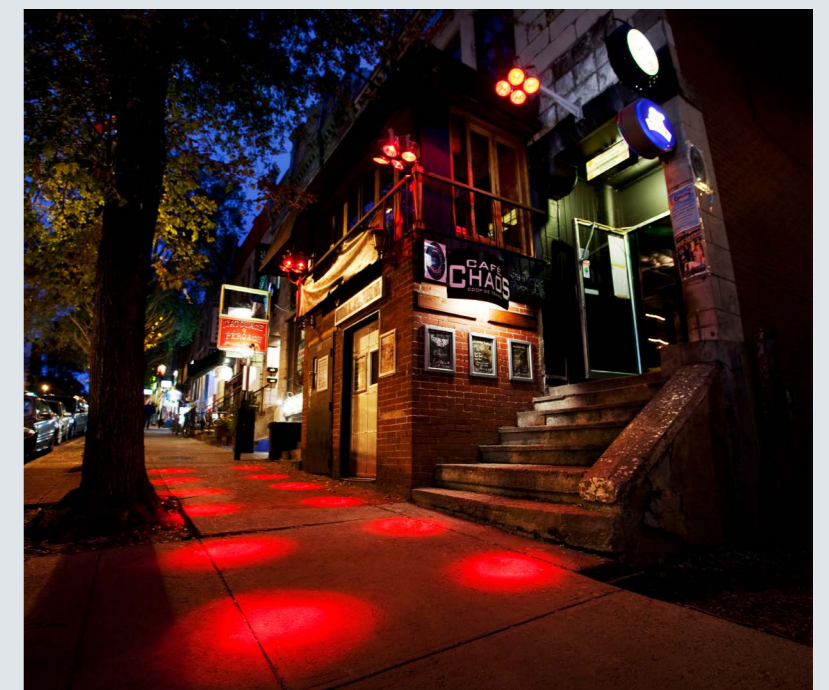
KULTUREN UD I BYENS RUM

Montréal har gennem årene bygget en stærk profil omkring kunst og kreativitet. Byen bruger også byens rum under programmet Quartier des Spectacles.

Det dækker over en strategi, organisation og et program med et mål om at få kulturen mere ud i otte dedikerede byrum i et samarbejde mellem en lang række kulturinstitutioner.

Den fælles kommunikation af programmet spiller en væsentlig rolle. Det inkluderer både tilbud for alle som skøjtebaner og lys i byens rum såvel som smalle teaterforestillinger. Uden for højsæsonen er der blandt andet lysfestival

Billede og kilde: quartierdesspectacles
<https://www.quartierdesspectacles.com/en/>

Odense bymidte
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

KULTURBYEN

ANBEFALINGER

ØG KVALITETEN I KULTUREN OG SKAB MERE KULTUR I BYENS RUM

Situationen i dag:

Opsummering på baggrund af kortlægning og analyser:

- Bymidten indeholder en stærk koncentration af kultur og kunst
- Kultur og kunst er i mindre grad synlig i byens rum (ud over til festivals og events)
- Kultur og kunst er vigtigt for at tiltrække besøgende og medarbejdere til Odense, ikke kun i forhold mængden og udbuddet af kultur men i særlig grad i kraft af kvaliteten
- Kultur- og kunstmiljøet i Odense er i en positiv udvikling
- Der ses en stor koncentration af kulturelle events og festivaler i en mindre del af året

Anbefalinger:

- 1 Kultur skal ses og mærkes i byens offentlige rum som en integreret del af byens liv ved at alle kulturinstitutioners mulige bidrag til byens rum og liv kortlægges og aktiveres
- 2 Prioriter kulturformidling og initiativer for børn i byen
- 3 Styrk kulturen i byen hele året på flere tidspunkter af døgnet
- 4 Etabler samarbejder på tværs af kulturinstitutioner, festivaler, musik- og kunstsoler mv. og lad dem optræde meget mere i byens rum - særligt på byens nye pladser
- 5 Styk og øg fokus på kvaliteten i kulturen

Klæregade, Odense
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

HANDELSBYEN

I Bystrategien for Odense fra 2023 sættes der retning for Odenses udvikling frem mod 2035. Odense skal i højere grad være noget særligt: **"[...]en by, hvor storbyens puls, kreativitet og mange muligheder forenes med den lille bys venlighed, nærhed og fællesskaber."**

Her spiller også bymidtens oplevelser og handelsliv en rolle. I Bystrategien er det formuleret således:

"Vi vil understøtte bymidtens særlige oplevelseskvaliteter, der giver lyst til at gå på opdagelse, i form af bl.a. restauranter, specialbutikker, service og kunst- og kulturliv. Derfor vil vi understøtte, at der fastholdes og udvikles billige, små lokaler i kanten af bymidten, hvor skæve butikskoncepter kan få plads."

En Storby med Omtanke, Bystrategi 2023

HANDEL OG SERVICEERHVERV

Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, Data fra COWI, Detail- og Serviceerhvervsanalyse af Cowi, kortgrundlag: Dataforsyningen

Vestergade og Kongensgade markerer sig tydeligt som bymidtens centrale handelsstrøg. De er markeret på kortet som de centrale handelsstrøg, og det ses tydeligt, at det er her, der er en stor koncentration af butikker.

Med 'Fra Gade til by'-projektet er det lykkedes at binde Vestergade og Overgade sammen i et sammenhængende handelsstrøg, hvilket har givet en opblomstring til Overgade og Nedergade som handeleggader.

Derudover er der to større sammenhængende områder med forretningsstrøg: Mellem Brandts Passage og Asylgade er der en tætthed i forretninger, hvor sidegader og pladser udgør et sammenhængende strøgmiljø med forskellige oplevelser.

Syd for Vestergade er der et sammenhængende strøgmiljø langs Mageløs, Klaregade, Pogestræde, Smedestræde og Sankt Knuds Kirkestræde. Derudover er der sammenhængende strøgmiljøer ved Brandts Passage og i den sydøstlige del af Nørregade. De er skraverede på kortet ud over rygraden, Vestergade og til dels også Kongensgade.

Disse strøgmiljøer og sammenhængende områder skaber oplevelser og grundlag for flere og forskelligartede oplevelser end blot at gå "frem og tilbage" og kan understøttes endnu mere ved at blive flettet sammen med andre funktioner som kultur, med en opgradering af passager og forbindelser, som vi beskriver senere.

Forskelligartede oplevelser er et af de punkter, der har været fremherskende i både interviews og borgerens ønsker. I dag er der en "frem og tilbage"-struktur, der gør, at bymidten virker mindre end, den er.

- SIGNATUR**
SKALA 1:5000
- ERHVERV, SUNDHED
 - ERHVERV, SKØNHED OG PERSONLIG PLEJE
 - ERHVERV, RESTAURANT OG CAFÉ
 - ERHVERV, KULTUR OG FRITID
 - ERHVERV, ØVRIGE UDSALGSVARER
 - ERHVERV, SÆRLIGT PLADSKRÆVENDE
 - ERHVERV, DAGLIGVARER
 - ERHVERV, BANK OG EJENDOMSMÆGLER
 - ERHVERV, ANDET
 - ERHVERV, BEKLÆDNING
 - PRIMÆRE HOVEDSTRØG
 - SAMMENHÆNGENDE STRØGMILJØER
 - GÅGADE OG PLADSER FORBEHOLDT GÅENDE OG CYKLER

BYMIDTEN SOM HANDELSDESTINATION

Odense er Fyns handelsby nummer et

I Odense er der gjort status over detailhandel hvert femte år med en detailhandels- og serviceerhvervsanalyse, hvilket gør det muligt at se udviklingen over tid. Analysen fra 2023 viser, at Odense klart er Fyns handelsby nummer et. Målt på omsætning dækker butikkerne ca. 80% af forbruget i fysiske butikker på Fyn. Målt på udviklingen i antal butikker klarer Odense sig bedre end andre store byer og landsgennemsnittet.

Bymidten er fortsat en handelsdestination på trods af pres

Odense bymidte og Odense SØ, med Rosengårdcenteret, er de to store handelsområder med hhv. 37% og 27% af butikkerne i Odense (målt på antal). Resten ligger i bydelscentre og lokalområder, hvor antallet af butikker er i vækst. Der er dog fortsat et meget klart billede af et koncentreret handelsliv i centrum og SØ. Det fortæller, at bymidten fortsat spiller en rolle som handelsdestination i Odense – på trods af pres fra den ydre by og e-handel. Samlet set er antallet af butikker i Odense gået tilbage i en årrække, men kurven er fladet ud siden 2017. De seneste fem år er der desuden kommet flere fysiske butikker i bymidten.

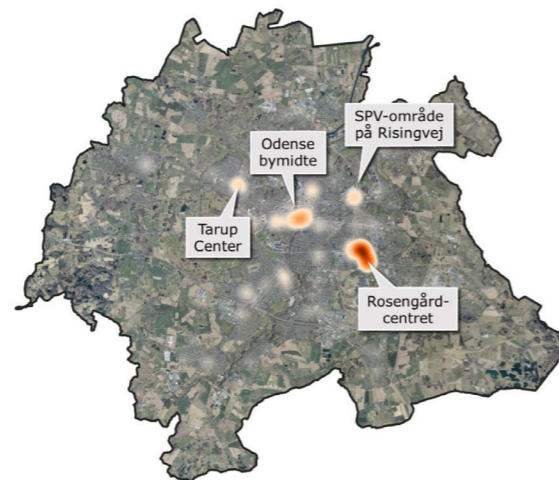
Fremtidens balancekunst mellem stærk position inden for service og flere beboere

Man kan være tilbøjelig til at sætte lighedstegn mellem bymidten og butikker, men tallene viser, at i bymidten er handelslivet meget mere end butikker. Der er i alt 604 forretninger i Odense bymidte fordelt på 283 butikker og 321 kundeorienterede serviceerhverv. Den udvikling, der har været med mere service og færre butikker, ser ud til at være stagneret, så der siden 2017 er kommet både flere serviceerhverv [9] og flere butikker [14]. Sammenlignet med de andre handelsområder i kommunen har bymidten dog en klar styrkeposition inden for netop det kundeorienterede serviceerhverv.

Flere caféer og restauranter er positivt, og det samme er udeservering for at have en levende bymidte. Samtidig vil der i de kommende år komme flere beboere i bymidten. Det stiller krav til en planlægning med løbende dialog og forventningsafstemning om døgnrytme og krav til forskellige områder i bymidten.

Ønske om mere småt, men godt

På tværs af interviews er der blevet fremhævet et ønske om flere små butikker, nichebutikker, showrooms, kreative iværksættere, kvalitet og sjæl.

Koncentrationer af omsætning i detailhandel. Rosengårdcenteret dominerer, mens bymidten står for 18% af omsætningen.

Koncentrationer af omsætning inden for restauranter og caféer samt skønhed og personlig pleje.

[Kilde: COWI, "Odense Kommune. Detailhandels- og serviceerhvervsanalyse", september 2023]

Det afspejler målsætningen i Bystrategien "En storby med omtanke", hvor der blandt andet står: "Vi vil understøtte bymidstens særlige oplevelseskvaliteter, der giver lyst til at gå på opdagelse, i form af bl.a. restauranter, specialbutikker, service og kunst- og kulturliv. Derfor vil vi understøtte, at der fastholdes og udvikles billigere, små lokaler i kanten af bymidten, hvor skæve butikskoncepter kan få plads."

Ønsket blandt borgere og aktører såvel som den politiske ambition står i modsætning til den generelle tendens, som er at der kommer større butikker og vil derfor kræve en særlig indsats. I interviews er det blevet peget på udfordringer ved at være mindre butiksindehaver, og der er et udbredt ønske om mere enkle betingelser og arbejdsgange for de forretningsdrivende. Samtidig er der fremkommet idéer om, at det kan gøres nemmere ved fx at have dedikerede medarbejdere i Odense Kommune med ansvar for et mindre område i bymidten. Det ville kunne øge den lokale forståelse og give et mere lokalt forankret udviklingsperspektiv ind i dialogen, hvor vedkommende kan koble de enkelte idéer eller initiativer med andre planer og muligheder i området.

Fra købestad til mødestad

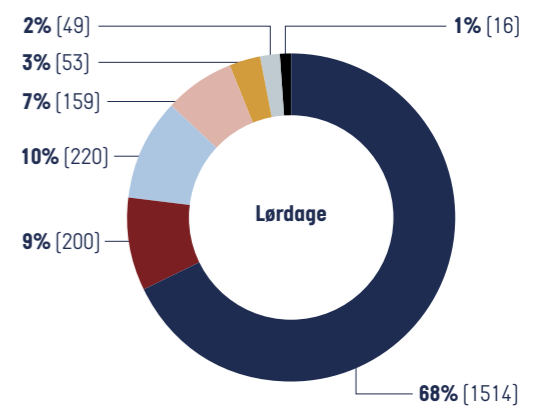
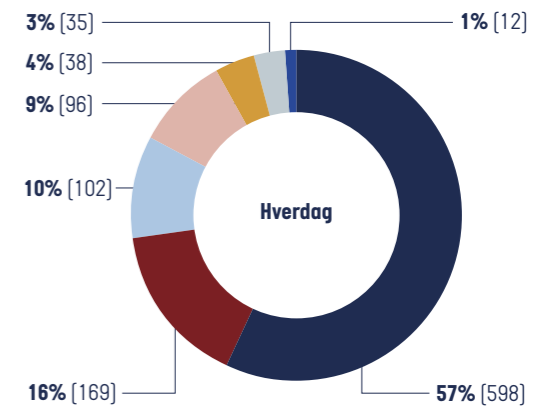
Ændringen i handelssammensætningen viser en generel tendens, hvor en levende bymidte kræver, at der arbejdes for at muliggøre nye funktioner i bymidten, der kan befrugte hinanden, fx service, men også kultur og fritidsfunktioner kan bidrage. Det kan opsummeres i overskriften "Fra købestad til mødestad", som også var overskriften på Jan Gehls oplæg til det offentlige dialogmøde om Fremtidens Bymidte på Odense Rådhus i november 2023 som en del af arbejdet omkring denne situationsanalyse.

Når man ser på registreringerne af byliv gennem årene fra 1988 og frem i Odense, så er tendensen, at cafélivet i høj grad bidrager til ophold i bymidten – også i 2023 (se graf) og særligt i weekenden. Det vil sige, at den servicebranche der er i vækst, er et positivt indspark til en levende bymidte – bl.a. i kraft af udeservering. Caféstole alene gør det ikke, men de er et væsentligt bidrag, fordi mennesker der tager ophold, medvirker til en levende bymidte, og da det kommercielle liv fortsat

er vigtigt for bymidten i fremtiden. De bliver i længere tid, end dem der er på vej videre og bidrager til en atmosfære af en bymidte, hvor mennesker har lyst til at slå sig ned.

Der kan arbejdes for at give flere muligheder for andre typer af ophold, så der er en balance mellem kommercielle og ikke-kommercielle opholdsmuligheder og et mere mangfoldigt byliv med handel, kultur, fritid og uformelle møder. Flere bænk- og siddemuligheder står øverst på Odense Kommunes Borgerpanels ønsker i 2022.

Caféliv udgør over halvdelen af ophold i bymidten

Siddende café Kommercielle aktiviteter Fysiske aktiviteter
Siddende bænk Siddende sekundær Legende børn
Stående Kulturelle aktiviteter

[Kilde: Bylivsregistreringer, stikprøver, sensommer 2023]

BEHOV FOR FLERE FORBINDELSER

En bymidte i positiv udvikling – og bedre bundet sammen

Bymidten ligesom andre bymidter under pres, når man sammenligner med tidligere år (se graf), men har det samtidig godt. Det er ikke desto mindre tilfældet. Detailhandels- og serviceerhvervsanalysen fra 2023 konstaterer en vækst i antallet af forretninger i bymidten på 4% [23 forretninger], hvilket er væsentligt over udviklingen på landsplan. Det tilskrives de store investeringer i bymidten, hvor både letbane og bymidten spiller ind, der er blevet bundet bedre sammen med et sammenhængende hovedstrøg fra øst til vest hen over Torvegade.

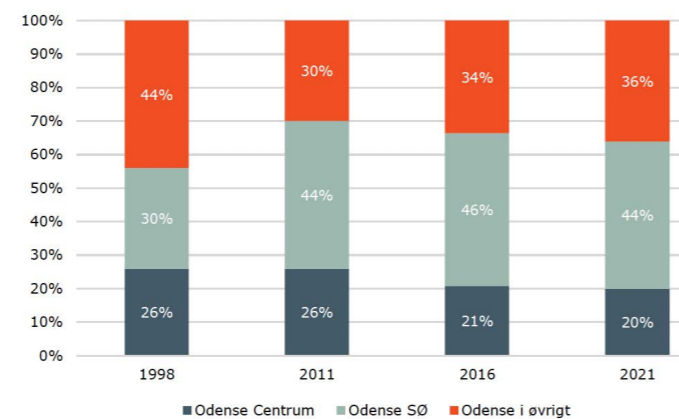
Styrket oplevelsesforløb kan bringe bymidte og havn tættere sammen

Indre Havn er i stor udvikling både med boliger, fritids- og kulturliv, begyndende caféliv og handelsmuligheder. Storms Pakhus ligger sammen med uddannelsesinstitutioner som vigtige funktioner og destinationer mellem bymidte og Indre Havn. Byens Bro har bragt bymidte og havn tættere sammen og særligt Lerchesgade har potentiale for at bidrage positivt til en forbedret oplevelse, når man færdes mellem by og havn. På havnen er der et spirende kultur- og fritidsliv, der kan supplere bymidten. Derfor er forbindelsen mellem havn og by særlig vigtig – også for at koble til de uddannelsesinstitutioner der ligger mellem by og havn.

I bymidten ligger både boliger, kulturinstitutioner og hverdagsfunktioner tæt på hande­lsgaderne, men de virker til i stor udstrækning afkoblede både fysisk og mentalt.

Udfordring: Tomme forretningslokaler

I de større byer i Danmark ses en markant stigende butikstomgang. I Odense er de tomme forretningslokaler fordelt over hele bymidten, men der er en koncentration i Kongensgade og til dels i den centrale del af Vestergade mellem Kongensgade og Klaregade. De tomme lokaler udgjorde i november 2022 15 % af samtlige forretningslokaler i bymidten. Den præcise andel af lokaler, der stod tomme i 2017 kendes ikke, men fra 2017 til 2022 er antallet steget fra 52 til 98. [Kilde: COWI, "Odense Kommune. Detailhandels- og serviceerhvervsanalyse", september 2023]

Udvikling siden 1998 i andele af den samlede omsætning i Odense Kommune opdelt på Odense Centrum, Odense SØ og resten af kommunen.

[Kilde: COWI, "Odense Kommune. Detailhandels- og serviceerhvervsanalyse", september 2023]

Kongensgade – behov for indsats

Kongensgade har de senere år haft særligt mange tomme lokaler, efter at en række større butikker lukkede eller flyttede: Fætter BR i 2019, H&M og McDonalds i 2021 og Bahne i 2022. Normal har overtaget H&M, men Kongensgade er stadig udfordret af tomme lokaler.

I detailhandels- og serviceerhvervsanalysen fra 2023 er der ikke en entydig forklaring på Kongensgades relativt mange tomme lokaler. Det står dog klart, at der er sket en forskydning i byens liv med 'Fra Gade til BY'-projektet, hvor nye forbindelser, byrum, butikslokaler, boliger mv., har medført nye måder at bruge bymidten på og handelslivet har tilpasset sig. Indre Havn har på samme vis skabt nye måder at bruge og bevæge sig på, der påvirker bymidten og sammenhængen mellem by og havn. Kongensgade kan med sin centrale beliggenhed styrke fremtidens bymidte ved at skabe fornyet fokus på gaden potentialer både indholdsmæssigt, som opholdsrum og forbindelse. I interviews og dialog med aktører og borgere er der udtrykt et stort ønske om netop her at tænke kreativt og modigt.

Uanset årsag er der et særligt akut behov for en indsats i Kongensgade, hvor butikslivet ændrer sig. Her er samtidig også åbnet nye restauranter for nyligt. Derfor er der ikke et entydigt billede af, at Kongensgade er ved at lukke. I Kongensgade omkring Vindegade er antallet af forretninger steget men med en anden type forretninger med lavere omsætning end tidligere. Skiftet fra at være domineret af butikker til noget andet synes at være på vej i Kongensgade uden at det står klart, hvad det nye skal være, og hvilken rolle Kongensgade skal have i fremtiden. Registreringer af forbigående såvel som ophold i Kongensgade viser også forskelle mellem det nordlige og sydlige Kongensgade, og midt på Kongensgade kan der endog være store udsving fra det ene hjørne til det andet, når man ser på de registreringer med kamera, der er foretaget i 2022 og 2023 [test set-up af sensorer i bymidten, Odense Kommune]. Fordi der tale om et test-set up med sensorer, må det tages med et gran salt. Samlet set på tværs af registreringer tegner der sig ikke et klart billede af aktivitetsniveauet i Kongensgade.

Kongensgade virker som et oplagt afgrænset område at sætte ind med en afprøvende indsats, hvor funktioner og mulighederne i byrummet samtænkes som en helhed – det samme med samarbejde og organiseringen omkring Kongensgade.

Udfordringer og potentialer for særlige steder

Med ambitionen om at ville understøtte bymidtens oplevelseskvalitet fra bystrategien er det oplagt at arbejde mere lokalt med de særlige kvaliteter, der er til stede. Et sted der har særligt behov for en indsats er Kongensgade. Kongensgade er også blevet udpeget i dialogen med borgere og aktører som et sted, der akut har brug for at blev genopfundet. I Banebyen og Slagteribyen kommer mange nye beboere i de kommende år – det understreger behovet for en bedre sammenhæng mod nord. Derfor kan Kongensgade også blive en oplagt lokation for nye ankerfunktioner med et stort flow. Med et stigende antal indbyggere i bymidten er der et øget behov for dagligvarebutikker – der allerede i dag er i underskud.

- Tomme Lokaler
- Lukkede butikker, der var aktive i 2017
- Lukkede kundeorienterede serviceerhverv, der var aktive i 2017

[Kilde: COWI, "Odense Kommune. Detailhandels- og serviceerhvervsanalyse", september 2023]

HANDELSBYEN

POTENTIALER

De kommende års udvikling med fortætning af bymidten, kulturen der skal ud i byen og handelslivet, der skal prioriteres i bymidten, kommer til at kræve en masse små skridt og rigtig meget samarbejde. Samarbejde på tværs af aktører: kommune, private, frivillige, lokale, beboere, forretningsdrivende og kulturaktører. Der skal tænkes nyt og frit for at gøre det nemmere - samtidig med at en høj standard bibeholdes, men der skal også gives los nogle steder, hvor standarden gerne må være mere spraglet, hjemlig eller kunstnerisk. Det kan blandt andet være i baggårde og passager, at der er friere muligheder for udfoldelse. Og så er det ok at ikke alle synes om lige det hjørne, så kan det være, at de har et andet ynglingshjørne.

De enkelte kvarterer og områder skal styrkes. Det er her Odense står stærkest i dag, og der tegner sig konturerne af både hjemlige boligområder, et kultur- eller teater-kvarter, madgader og hotspots og passager og stræder, der rummer et potentiale til at bidrage med de helt særlige, små steder. Det kan både være realiseringen af den grønne mobilitetsplan, der giver helt nye muligheder, men også strategien om at få kulturen ud i byens rum, rummer et stort potentiale for at skabe en mere levende bymidte i fremtiden - for alle aldre og lidt flere smagsløg og også til gavn for handelslivet.

For at byde mere velkommen er det væsentligt at understøtte det gode værtsskab - også ude i byens rum. Derfor er det væsentligt at understøtte de samarbejder, der allerede eksisterer, fx omkring en gade, et godt hjørne eller i en passage eller baggård. Det kan være et samarbejde mellem erhvervsdrivende med fokus på børn, der skaber noget sammen, de helt særlige nichebutikker eller kreative erhverv, der ser sig som værter og ønsker at give helhedsoplevelser i byen. I interview har vi hørt, hvordan der er potentiale for mere samarbejde og med flere parter - også på tværs af brancher, hvad enten det er handel, service eller kultur. De initiativer kan understøttes for at give nye oplevelser i Odense Bymidte for både beboere og besøgende.

ved store koncerter i Fængslet været pop-up koncerter eller events i gågaden. Det bringer kulturen - også den der foregår uden for bymidten - midt ind i bymidten i gågaden og bidrager til andre oplevelser. Det at have et didikeret program, gør det enklere at aktivere byens rum kontinuerligt.

Billede og Kilde: Horsens Gågade, KUBEN, Foto: Visitkystlandet.dk
<https://maerkbyen.dk/projekter/kuben>

STYRKET ERHVERV - OGSÅ FOR DE SMÅ

I projektet "Styrket Erhverv i Gadeplan" har virksomheder i fire sydfynske kommuner (Ærø, Langeland, Faaborg-Midtfyn og Svendborg) arbejdet med vækst gennem digitalisering af erhverv på gadeplan.

Gennem projektet har man klædt lokale butikker på til at udnytte internettets mulighed for at skabe omsætning og øge beskæftigelse. Det sker både ved en samlet indsats og gennem skræddersyede forløb for de enkelte virksomheder og er finansieret af midler fra Syddansk Vækstforum og Den Europæiske Socialfond.

Billede og Kilde: Byens Gårdbutik, Svendborg, visitsvendborg.dk
<https://styrketerhvervigadeplan.dk>

MÆRK BYEN - KULTUR MØDER HANDEL I GÅGADEN

I Horsens har man i en længere årrække arbejdet på at genopfinde gågaden, der er Danmarks bredeste gågade og orienteret øst-vest, hvilket giver meget vind. Der er i en omdannelse under overskriften "fra gågade til væregade" arbejdet med at nedbryde den store skala i mindre rum i rummet, med mere grønt, mere plads til ophold, leg og udeservering.

Målet er at skabe et bymiljø, der giver en ekstra dimension til oplevelsen af en handelsgågade.

Gennem en længere årrække har Horsens Kommune stået i spidsen for kulturprogrammet "Mærk Byen", der har haft sit epicenter omkring den såkaldte Kuben. Kuben er en glas-pavillion med mulighed for scene udenfor til lokale foreningers aktiviteter, til events, koncerter osv. Her har der fx

Nedergade, Odense
Foto: VisitOdense

HANDELSBYEN

ANBEFALINGER

STYRK DET SÆRLIGE OG STYRK SAMARBEJDE OG SYNERGI

Situationen i dag:

Opsummering på baggrund af kortlægning og analyser:

- Bymidstens handelsliv har det efter omstændighederne godt – en nedadgående kurve er knækket
- Tomme lokaler er koncentreret i Kongensgade og enkelte andre steder og gader
- Der er gennem en årrække sket et skifte fra handel til mere service
- Der er potentiale i de særlige steder, hvor det lokale og en særlig profil kan dyrkes med fokus på særlige koncepter og oplevelsesbaserede stueetager, særligt på kanten af bymidten er der et betalbart potentiale i stueetagerne
- Der er behov for at nytænke og eksperimentere både med det fysiske og med måder at samarbejde på for at skabe en mere oplevelsesrig og levende bymidte
- Der er mange enkelte oplevelsesbaserede butikker og restauranter, som er svære at finde, fordi de ikke ligger i nærheden af ligesindede. Der er potentiale i at understøtte klare identiteter både i kommercielt indhold og visuelt i forskellige dele af bymidten

Anbefalinger:

- 1 Giv mere identitet og karakter helt lokalt, både i indhold, visuelt og i de fysiske rammer
- 2 Skab mere synergi og sammenhæng med forskellige funktioner og områder, hvad enten det er hverdagsfunktioner eller kultur
- 3 Prioriter bymidten, når der træffes beslutninger om placering af kommunale funktioner
- 4 Kobl hverdagens funktioner i bymidten bedre sammen med byens rum og øvrige funktioner
- 5 Skab oplevelsesrige stueetager og skab mulighed for at afprøve og tilføre nye funktioner
- 6 Giv mere enkle rammer for aktivering af byens rum for forretningsdrivende, kulturaktører mv.
- 7 Skab mere ejerskab igennem et styrket samarbejde med de lokale erhvervsdrivende, bygnings- og lokalejere

DEN GRØNNE OG BLÅ BYMIDTE

I Bystrategien fra 2023, En Storby med omtanke, fremhæves det grønne og blå i Odense:

“Med den klima- og biodiversitetskrise, vi står overfor, bliver det grønne endnu vigtigere, fordi grønt opsuger CO₂, håndterer regnvand, minimerer hedebølger, beskytter vores drikkevand og øger biodiversiteten. Grønt er – og skal også i fremtiden være - Odenses columbusæg, og derfor vil vi tænke grønt og blåt, før vi taler om byggeri. Det er en storby med omtanke.”

Storby med omtanke, Bystrategi 2023

DET GRØNNE OG BLÅ ODENSE

Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, Odense Kommune WebGis, kortgrundlag: Dataforsyningen

Kortlægning af grønne og blå strukturer og rekreative tilbud.

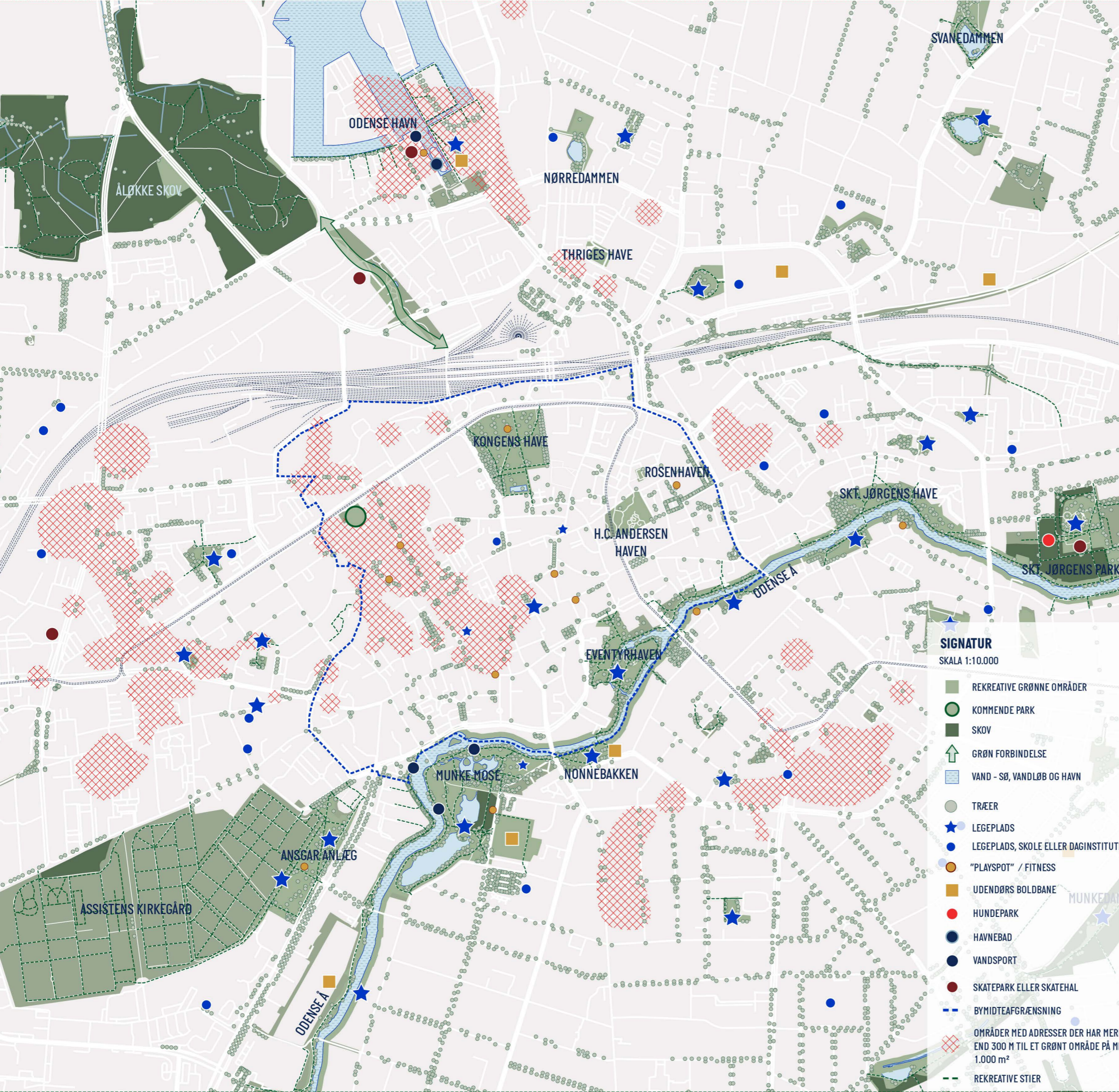
Odense bymidte er unikt placeret mellem den attraktive ådal, skov og havn. I byen ses flere større grønne parkarealer tæt på bymidten og enkelte parker inden for bymidteafgrænsningen. Dette muliggør, at byens beboere kan mødes og dyrke aktiviteter og fællesskaber og finde ro for sig selv eller med hunden.

I bymidten ses dog kun få mindre grønne lommer og åndehuller, og på tværs af bymidten er der stor forskel på mængden af træer. Der ses få dedikerede offentligt tilgængelige legepladser og aktive byrum inden for bymidteafgrænsningen, hvor legeområderne har et urbant udtryk og sparsom plads.

Bymidtens unikke placering skaber rum og muligheder for mange attraktive rekreative aktiviteter både i det "blå" og det "grønne". Dette fremtræder dog ikke tydeligt i bymidten, hvor de to større parker Kongens Have og Eventyrhaven har få programmer og tilbud. Hvorimod der både ved Munke Mose, å-forløbet, Odense Havn og Sankt Jørgens Park ses et varieret udbud af aktiviteter, der tiltrækker forskellige målgrupper.

Særligt i den vestlige del af bymidten er både det grønne og blå underrepræsenteret. Mange af bymidtens eksisterende gader, baggårde, stræder og pladser, herunder mange af dem der er skabt gennem de sidste 20 år, har ikke grønne kvaliteter.

De røde skraverede områder på kortet markerer adresser i bymidten, der har længere end 300 meter til et grønt område på minimum 1.000 m². De røde markerede områder ses særligt inden for bymidteafgrænsningen og tydeligt i den nord-vestlige og sydvestlige del af bymidten, hvor der i dag ikke findes offentligt tilgængelige grønne arealer.

- SIGNATUR**
SKALA 1:10.000
- REKREATIVE GRØNNE OMRÅDER
 - KOMMENDE PARK
 - SKOV
 - GRØN FORBINDELSE
 - VAND - SØ, VANDLØB OG HAVN
 - TRÆER
 - LEGEPLADS
 - LEGEPLADS, SKOLE ELLER DAGINSTITUTION
 - "PLAYSPOT" / FITNESS
 - UDENDØRS BOLDBANE
 - HUNDEPARK
 - HAVNEBAD
 - VANDSPORT
 - SKATEPARK ELLER SKATEHAL
 - BYMIDTEAFGRÆNSNING
 - OMRÅDER MED ADRESSER DER HAR MERE END 300 M TIL ET GRØNT OMRÅDE PÅ MIN. 1.000 m²
 - REKREATIVE STIER

REGN, GRUNDVAND OG BLÅ FORBINDELSER

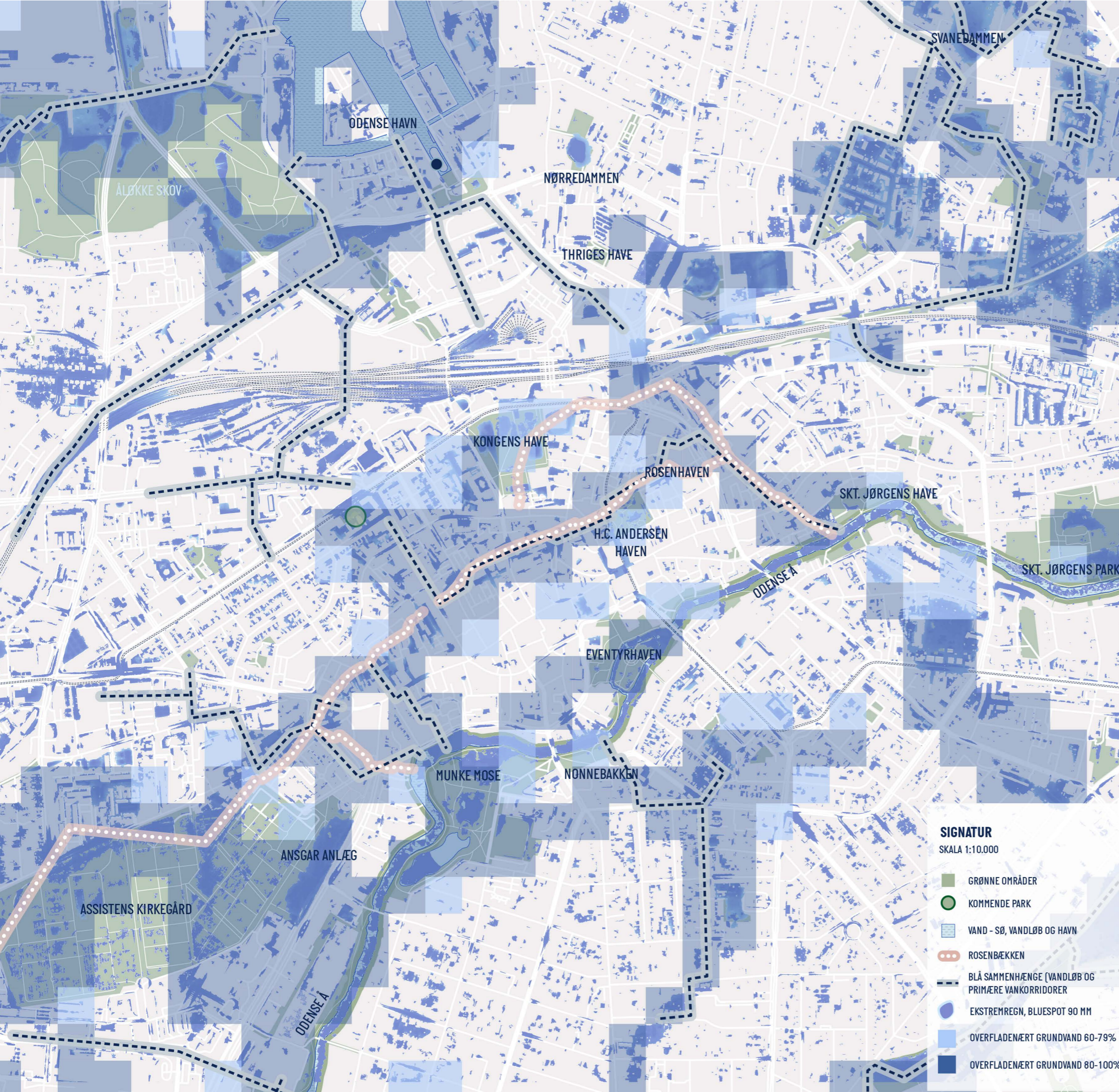
Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, KAMP-Klimaværktøj, kortgrundlag: Dataforsyningen

Klimatet er under forandring, og vi oplever i stigende grad mere ekstremt vejr – herunder ekstrem nedbør. Byudvikling og klimatilpasning bør derfor gå hånd i hånd nu og i fremtiden, og er væsentlig fortsat at indtænke, når der udvikles og omdannes i byområder. Det gør sig særligt gældende i den centrale del af byen, hvor meget af areal er asfalteret eller belagt med klinker.

Kortlægningen viser Odense by og bymidte med "bluespotkort" og overfladenært grundvand. "Bluespot-kortet" viser lavninger i terrænet, der vil fylde med vand, hvis ikke der er kloakering eller nedsivning. Modellen tager således ikke højde for kloakering eller nedsivning, eller om terrænet er udformet, så vandet kan opbevares. Enheden er i millimeter regn, der skal falde før, at en lavning uden afløb vil blive oversvømmet. Kortlægning viser en nedbørsmængde på 90 mm. " [Kilde og tekst: Klimatilpasningsværktøj KAMP, Miljøministeriet/Miljøstyrelsen]. Bluespot-temaet refererer udelukkende til overfladevand. Store dele af bymidten ses allerede som udfordret af højtstående terrænnært grundvand, der oppumpes og bortledes via gamle fælleskloakker. Herunder også den vestlige del af bymidten som i kortlægningen på side 61 fremstår uden grønne områder, der kan hjælpe i håndteringen af regnvand.

Odenses blå sammenhænge og den rørlagte Rosenbæk er yderligere indtegnet på kortet. De blå sammenhænge består af vandløb og primære vandkorridorer, som de grønne sammenhænge knytter sig op omkring og forbinder. De blå sammenhænge er et vigtigt element for biodiversiteten i Odense. De er også vigtige i forhold til håndteringen af overfladevand, når dette skal ledes ud til Odense Fjord. [Kilde og tekst: Odense Kommune, Kommuneplan 2020-2032, Blå sammenhænge]. Vandkorridorerne er indtil videre "kun" opmærksomheds-elementer til brug i planlægningen. Vandkorridorerne kan ved realisering bidrage til håndteringen af vand i bymidten.

Kortlægningen viser flere steder i bymidten, at der samler sig større mængder vand, hvor Rosenbækken historisk har løbet. I Kongsgade er der udpeget en potentiel vandkorridor, der evt. kunne give inspiration til fremtidens udformning af gaden og områderne omkring.

MERE GRØNT OG BLÅT I BYEN

Danmarks grønneste storby

Odense Kommune har en ambition om at blive Danmarks Grønneste Storby. Odense Kommune har derfor bl.a. et strategisk mål om, at alle odenseanere maksimalt må have 300 meter til et grønt område på minimum 1.000 m² fra deres bolig via veje og stier. Det understøtter kommuneplanen dels ved at sikre adgangen til de grønne områder, ved at bevare de eksisterende parker, og andre former for grønne områder, samt ved at sikre, at der etableres nye parker og grønne områder i takt med byens udvikling og transformation.

Parker og grønne områder bidrager positivt til biodiversitet i byen, og flere grønne områder i byen er essentielt i forbindelse med kommunens mål om 5.000 flere borgere inden for ring 1. Flere borgere i byen sætter også større krav til byens funktioner – herunder muligheden for rekreative områder, åndehuller og pauserum og adgang til større grønne områder. I Odense Bystrategi fremgår det, at kommunen vil give naturen plads i byen på nye og overraskende måder. Det grønne i byen kan foruden parker og større grønne områder også være grønne gader, grønne facader, grønne kantzoner, grønt i baggårde mv. De kan bidrage til en styrket grøn identitet i byen, mere sanselighed, et bedre mikroklima, uden for megen varme om sommeren, og samtidig skabe en rød tråd fra de større grønne områder til de små. Samtidig har det potentialet til at understøtte Odenses identitet.

Varme i byen

I en verden hvor stigende temperaturer og urbane varmemøer udgør en stadig større udfordring, er integrationen af grønne områder i byerne afgørende. Grønne områder fungerer som naturlige køleanlæg og hjælper med at modvirke de negative virkninger af stigende temperaturer i bymiljøet. Træer og vegetation absorberer solens stråler gennem fotosyntesen, hvilket reducerer den omgivende lufttemperatur gennem processen med fordampning. Dette fænomen skaber et mere behageligt mikroklima og bidrager til at mindske den varme, der kan ophobes i byområder. Derudover fungerer grønne områder som skyggegivere, hvilket reducerer overfladetemperaturen på hårde materialer som asfalt og beton – dette er særligt centralt i byerne, hvor bl.a. belægning,

parkeringsarealer, mørke tagflader mv. betyder, at temperaturen er højere.

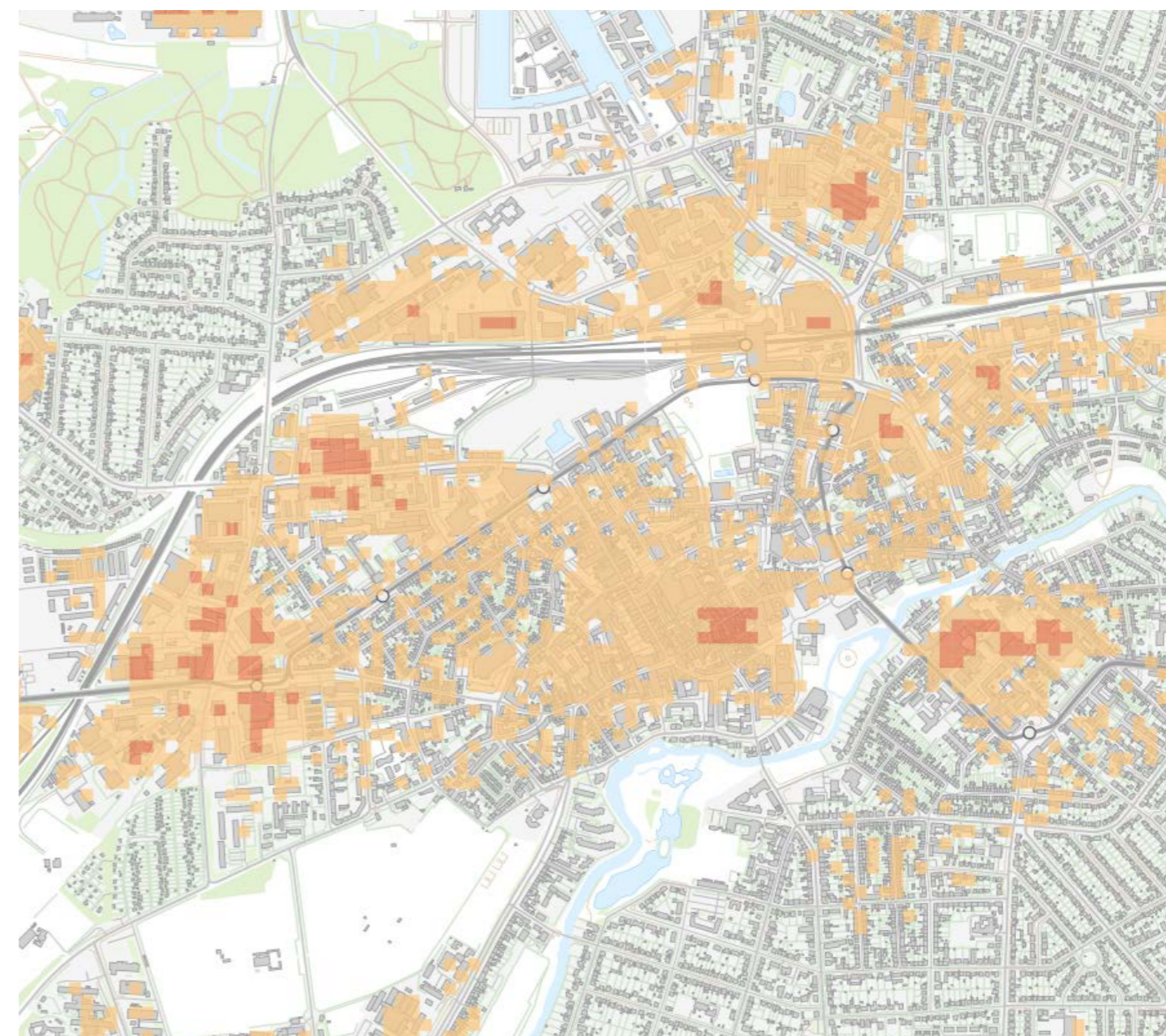
Ved at integrere parker, haver og træbeplantninger, skabes der ikke kun visuelt tiltalende områder, byens samlede varmebelastning reduceres ligeledes. Den grønne infrastruktur bidrager ikke kun til at bevare byens skønhed men spiller også en afgørende rolle i at bevare menneskelig sundhed og trivsel ved at skabe et mere behageligt og tempereret urbant miljø. På lang sigt kan investering i grønne byrum være afgørende for at håndtere og mindske de udfordringer, der følger med klimændringer og stigende temperaturer.

Heatmappet over Odense viser, hvor temperaturen er højest i byen. Flere områder i bymidten registreres som varme – herunder den helt centrale bymidtekerne i området omkring Vestergade og Kongensgade.

Det fremgår af kortet, at rekreative områder, parker, træer og beplantning er med til at holde temperaturen nede i byen.

Områder som Kongens Have, Odense Å og Byens villaområder, hvor der formodes at være en vis mængde grønt, er friholdt for de højeste temperaturer. Også større dele af området ved "Fra Gade til By" projektet registreres mindre varme. Her modvirker grønne kantzoner, træer og grønne tage varmen. Bydelen Vesterbro ses også med lavere temperaturer på varmekortet på at trods af mangel på større grønne områder. De private grønne arealer inde i bebyggelserne, de private gårdhaver og en god by-skala formodes at bidrage til at mindske temperaturen.

På kortet ses de højeste temperaturer på de steder i byen, hvor der er store parkeringsarealer, større tagflader uden grøn karakter, belagte torve og pladser samt områder uden grøn beplantning.

Urban heatmap (værdier over 44)

44,000175-47,53

47,53001-51,2

Varmerkortlægning, Odense Kommune.
De markerede steder er overfladetemperaturen 20-25 grader højere end DMIs målte lufttemperatur på det pågældende tidspunkt

DEN GRØNNE OG BLÅ BYMIDTE

POTENTIALER

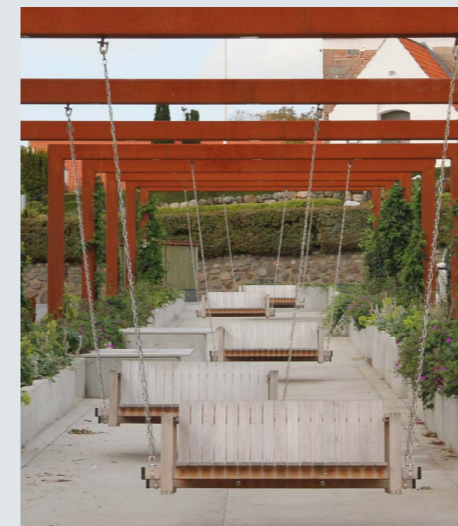
Kortlægningerne fremviser et potentiale for at arbejde med muligheder for ophold og pauser i fremtidige grønne rum i den centrale bykerne. Samtænkes udvikling af mere grønt i byen med håndtering af fremtidens klima, vil det samtidigt kunne bidrage til den nødvendige klimatilpasning.

De forskellige kortlægninger peger i samspil med hinanden på potentialet ved at lave grønne og blå vandhåndteringsløsninger – for eksempel i vandkorridorer hvor der er potentiale for at fritlægge vandløb mv. I Odense Bystrategi fremgår det yderligere at: "Regnvand skal indtænkes i tværfunktionelle løsninger, som understøtter visionen om Danmarks grønne storby, trafikikkerhed og praktik i byens rum, borgernes sundhed og trivsel og/eller kunst- og kulturlivet som storby-generator". [Kilde: Odense Bystrategi 2023]

Placeringen af flere vandkorridorer og Rosenbækken ligger op til et udviklingspotentiale, hvor vandet bliver håndteret på overfladen og bliver en aktiv del af byens rum og identitet. For eksempel ved Kongensgade, hvor et nyt grønt og aktivt klimastrøg kunne danne rammerne for nye oplevelser.

De grønne rekreative områder omkring bymidten har generelt stort potentiale til at blive styrket og udviklet i sine aktivitetstilbud og som grønne forbindelsesårer i bymidten. I selve bymidten skal det grønne også fylde meget mere i det små - i baggården, passagen, på taget eller væggen. Det skal give en mindre varm bymidte og bidrage til ro, velvære og flere aktiviteter i grønne rum til Odenses både nuværende og kommende beboere.

Flere større grønne parkområder på over 1.000 m² er vigtige at udvikle for at indfri visionerne om en grøn storby med maksimum 300 m til grønne områder på min. 1.000 m². Nye større grønne områder ses her som bærende på et stort potentiale for sammentænkning af hverdagslivet, kulturlivet og det rekreative i byen.

NÅR KLIMATILPASNING GENOPLIVER BYMIDTEN

I bybilledet i Hjørring bymidte er vandets vej indarbejdet som et aktiv i bybilledet for at aktivere handlegaderne. Som tegnestuen byMUNCH, der har stået i spidsen for projektet skriver: "Vi sammenkobler regnvandsproblemer med byfornyelse, forskønnelse, mere handel og aktivitet. På denne måde bliver kommunens pulje økonomier sammen-tænkt, og der opnås mere værdi for borgernes penge." Vandet slynger sig en km fra Sct. Olai Plads nord for byens gågader, videre ud i gågadesystemet gennem gadeforløb, et springvand og en have for til slut at ende i en stor skaterbowl. "Forløbet tager udgangspunkt i hvert steds særlige karakter, hvor forskellige aktiviteter indarbejdes i klimaløsningerne. Regnvandsbassiner bliver på denne måde en aktiv del af byens ophold og aktiviteter, som skaterbane, amfiopholdsareal, leg mm. Det handler om at vende regnvandet til en aktiv del af byrummet og skabe en grøn og frodig midtby."

Billeder og kilde: Hjørring Klimatilpasning, ByMUNCH Arkitekter
<https://www.bymunch.dk/projects/hjoerring-midt-by-klimasikring>

EN FAKTOR FOR GRØNT I DET STORE OG SMÅ

Grønnytte-faktoren er en regnemodel, som måler grønne kvaliteter ved hjælp af kvantitativ formel. Grønnytte-faktoren blev først brugt ved etablering af byområdet Bo01 i Malmø i 2001. Det skal sætte mål på mængden af grønt i både det store og små, så grønne tage og vægge tæller og permeabel belægning, regnbæde, vand, luftkvalitet gøres op osv.

Grundet succesen med værktøjet har det været en fast del af byudviklingsprojekter siden for Malmø Kommune. Målet er at skabe en grønnere by ud fra konkrete målinger for, hvordan det hæver kvaliteten af byrummet.

Billede og kilde: Bo01 Malmø, Sverige, Dubbedam Architecture + Design

Odense Å, ved Munke Møse
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

DEN GRØNNE OG BLÅ BYMIDTE

ANBEFALINGER

SKAB PLADS TIL FLERE GRØNNE OG BLÅ ÅNDEHULLER

Situationen i dag:

Opsummering på baggrund af kortlægning og analyser:

- Odense bliver en tættere by med mere storbykarakter og pladsen bliver mindre. Det stiller krav om at styrke bymidtens grønne præg på nye måder
- Der er efterspørgsel på mere grønt i bymidten i form af flere byparker og små åndehuller med opholdsmuligheder
- Bymidten placerer sig nær store grønne og blå strukturer, ådal, parker og skov, hvilket ikke opleves i strøggader og byrum
- Der er mange belagte overflader og byrum i bymidten og i midre grad byparker eller små grønne åndehuller. Dette giver udfordringer med varme og efterspørgsel på rekreative opholdsmuligheder
- Der er begrænset plads til leg og fysisk aktivitet i bymidten, særligt i forhold til børn og unge

Anbefalinger:

- 1 Etablér nye byparker og flere grønne åndehuller i bymidten
- 2 Styrk bymidtens grønne identitet på nye måder, der understøtter den tætte storby. Skab flere grønne facader, grønne tage, beplantning, der overrasker, mere 'vildt' grønt mv.
- 3 Skab grønne sammenhænge og forbindelser i bymidten - og til åen
- 4 Udvikl eksisterende grønne og blå områder med flere funktioner, der indbyder til ophold og aktivitet - både de organiserede og spontane
- 5 Brug regnvandshåndtering sammen med grønne tiltag i udviklingen af bymidten

BYMIDTENS RUM OG FORBINDELSER

I december 2023 er Odenses mobilitetsplan "Ny Grøn Mobilitetsplan" vedtaget politisk. Heri gives klar prioritet til gang, cykel og kollektiv transport og med et fokus, hvor der både skal være mere liv ved at få flere mennesker til at færdes i bymidten og ved at aktivere tiloversblevne byrum. Bymidten skal styrkes og gøres mere levende ved at gentænke arealer i bymidten:

"Vi skal udnytte den aktuelle udvikling til at skabe og udvikle midtbyen med kvalitet, så aktiviteten stiger og der dermed skabes bedre vilkår og muligheder for oplevelser og detailhandel. I midtbyen er flere arealer, der med fordel kan udbygges eller gentænkes til mere aktive byrum."

"I 2030 er vores ambition, at der er 25% flere mennesker inden for Ring 1 end i dag."

Grøn Mobilitetsplan, 2023

BYRUM OG FORBINDELSER

Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, Gehl analyser [1988, 1998, 2008, 2018] og oplevede kvalitative registreringer, Fynbus.dk, kortgrundlag: Dataforsyningen

Odense bymidte rummer mange byrum i forskellige størrelser og med forskellige funktioner. Størstedelen af bymidtens byrum er dog karakteriseret som åbne, belagte, multifunktionelle pladser uden konkrete programmer. Det betyder, at mange af byens helt centrale byrum ses som "tomme" og uden funktion, når de ikke benyttes til festivaler og events.

Gågadenetværket i byen er veludbygget, skaber byrum mellem husene og forbinder mange af de større byrum. Kortlægningen viser mange større arealer til parkering i terræn helt centrale steder i bymidten, som optager attraktive arealer og rum i byen. Der er dog kapacitet til at håndtere flere parkerede biler i p-huse/kældre i bymidten.

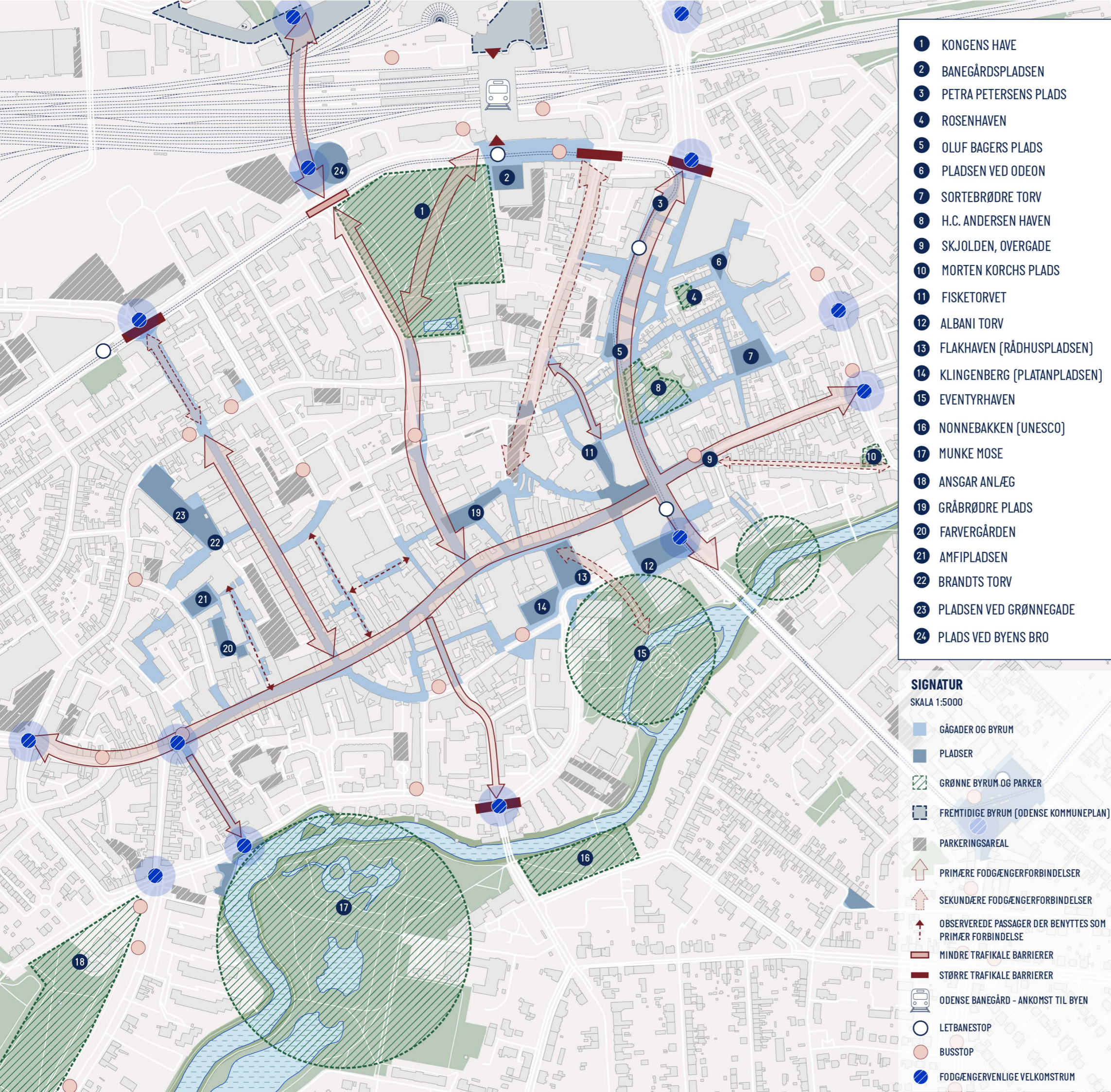
De oplevelsesrige gadeforløb med aktive stueetager og spændende byrum er opleves usammenhængende mange steder. Dette giver en følelse af at skulle bevæge sig "frem og tilbage" af gaderne i stedet for at kunne "gå rundt" i en sammenhængende, oplevelsesrig by.

I kortlægningen ses få registrerede trafikale barrierer i byen – særligt sammenlignet med Bylivs- og Byrumsanalysen fra 2008. Trafikale barrierer er nedbrudt ved Thomas B. Thriges Gade, der nu forbinder bymidten i øst og vest efter "Fra Gade til By projektet", overgangen fra bymidten og Konges Have mod Odense Banegård samt Byens Bro, der forbinder by og havn. Dog ses der stadig barriereeffekt ved Nørregade mod nord og Hans Mules Gade, hvor mange ankommer til Odense og møder byen fra Odense Banegård.

De trafikale barrierer er en udfordring i forhold til at skabe sammenhæng mellem bymidten og den udvidede bymidte, at udvide bymidtens oplevelser og kvaliteter og at sikre den en attraktiv ankomst til bymidten fra byens udviklingskorridorer.

På kortet er bymidtens letbanestop og busstop indtegnet da disse også udgør en vigtig del af byens rum og forbindelser. Disse rum er karakteriseret som ankomstrum, hvor man møder og opholder sig i byen ved brug af offentlig transport.

De "Fodgængervenlige velkomstrum" ses på kortet og markerer områder, der har fastlagte bestemmelser for, at der skal tages særligt hensyn til disponering af trafikarealer, facader, funktioner i stueetager mv. med henblik på at understøtte en positiv oplevelse i ankomsten til bymidten. De fodgængervenlige velkomstrum skaber forbindelser fra bymidten til de omkringliggende kvarterer og kunne med fordel aktiveres yderligere for at skabe en bymidte, der i højere grad rækker ud og forbinder til de omkringliggende bymiljøer, hvor der er andre udviklingsmuligheder for fx kreative erhverv.

PASSAGER OG STRÆDER

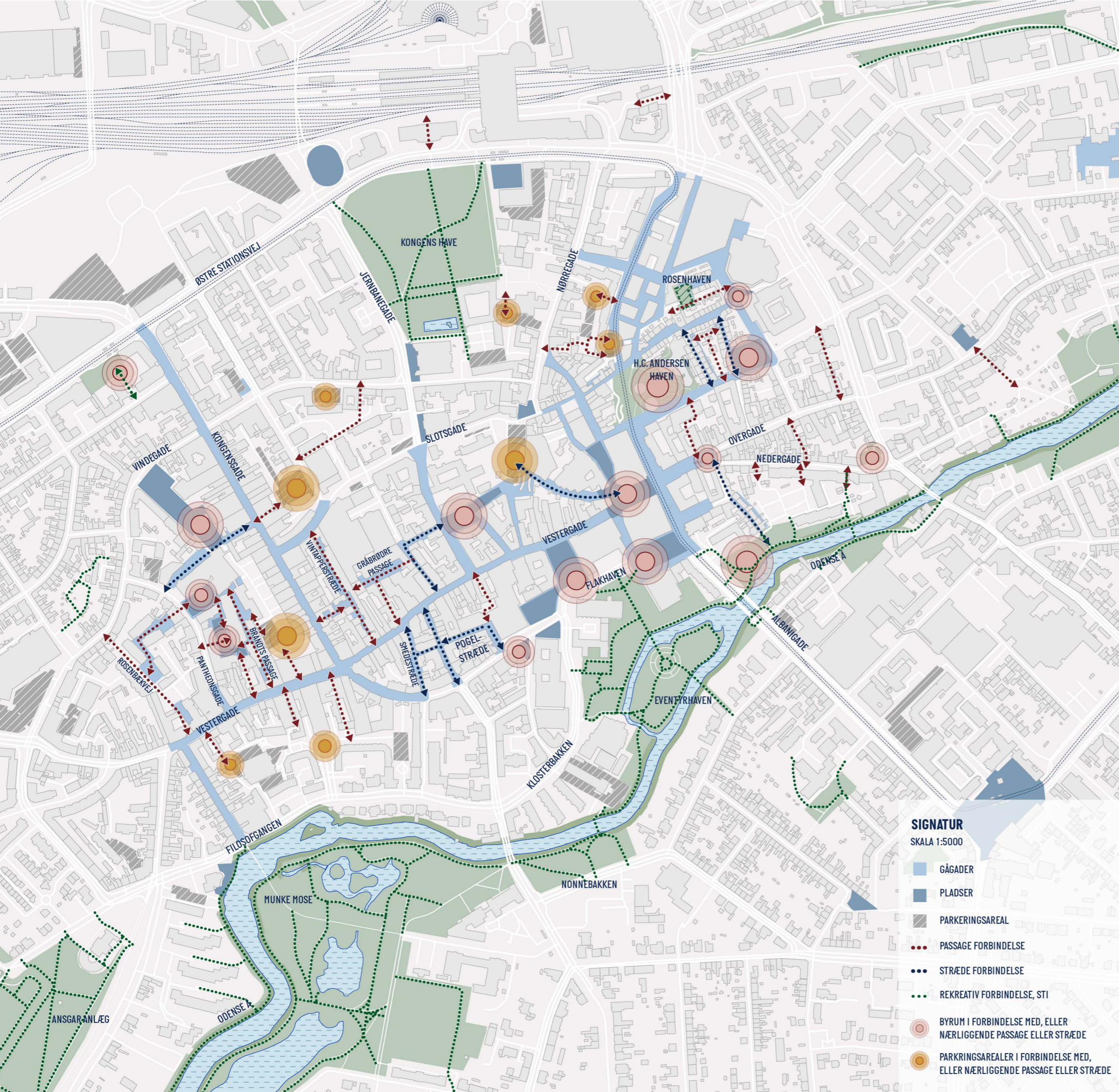
Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, Passageregistreringer af Odense Kommune, kortgrundlag: Dataforsyningen

Odenses mange passager og stræder er "mappet" i denne kortlægning i forlængelse af kortlægningen for "Byens rum og Forbindelser".

Odenses bymidte rummer mange passager og stræder – nogle mere fremtrædende og udnyttede end andre. På kortet ses en særlig koncentration omkring Brandts Klædefabrik og Vintapperstræde både nord og syd for Vestergade fra Rosenbækvej til Gråbrødre plads. Også omkring Overgade og Nedergade samt H.C. Andersens Hus finder man passager og smutveje gennem byen. Nogle af de registrerede passageforbindelser bliver lukket med port på nogle tidspunkter af døgnet.

Flere helt centrale arealer mødes af en passage, et stræde eller en rekreativ forbindelse. I kortlægningen er pladser, byrum og parkeringsarealer der ligger i forbindelse med, eller tæt på en passage eller stræde, markeret og udpeget.

Odenses middelalderby indeholder et mere fintmasket netværk af passager, strædeforbindelser og baggårde, som i dag ikke er udnyttet fuldt ud. De har et potentiale til at give Odense en række nye oplevelsesrige byrum af forskellig karakter og som derfor kan understøtte målet om at bymidten skal være et sted man kan gå på opdagelse.

SIGNATUR
SKALA 1:5000

- GÅGADER
- PLADSER
- PARKERINGSAREAL
- PASSAGE FORBINDELSE
- STRÆDE FORBINDELSE
- REKREATIV FORBINDELSE, STI
- BYRUM I FORBINDELSE MED, ELLER NÆRLIGGENDE PASSAGE ELLER STRÆDE
- PARKERINGSAREALER I FORBINDELSE MED, ELLER NÆRLIGGENDE PASSAGE ELLER STRÆDE

BYMIDTENS RUM OG FORBINDELSER

POTENTIALER

Set i et overordnet perspektiv har Odense Bymidte gennemgået en stor transformation med øget kvalitet i de større gader og byrum i den østlige del af bymidten. Nu gælder det, foruden et fortsat fokus på at styrke de primære handlegader, også de steder og forbindelser i den mindre skala, der også har potentialet til mere kreativ indretning for at gøre det til en særlig oplevelse at gå rundt i Odense.

Kortlægningerne fremviser et potentiale for at udvikle et mere finmasket fodgængernetværk med særlige aktiviteter, programmer og/eller karakterer i samspil med byens større og mindre byrum. Her kan kulturinstitutioner/aktører, men også erhvervslivet, spille en central rolle for at iscenesætte og udvikle stederne. Passagerne, stræderne og de rekreative stier tegner allerede et billede af et begyndende netværk, der kan styrkes og forbindes, så der skabes unikke oplevelsesmuligheder, nye fortællinger og identiteter i byen, der leder rundt i byens gader og rum. Her kan både hverdagslivet, kultur og kunst, det grønne, handel og turisme være bærende i udviklingen af et finmasket og oplevelsesrigt netværk.

Større arealer i bymidten, der i dag optages af parkering centralt i byen, rummer udviklingspotentiale, som kan danne rammer for, og sammentænke, flere funktioner og visioner for byen.

”De fodgængervenlige velkomstpunkter” i Odense repræsenterer et potentiale for at styrke forbindelserne mellem bymidten og de omkringliggende kvarterer i kanten af bymidten. Her kan fokus og investeringer i nye aktiviteter, projekter og initiativer som f.eks kreative erhverv og kultur berige bymiljøet gennem engagerende aktiviteter og projekter, der appellerer til både lokale og besøgende. Det kan bidrage til at skabe en mere dynamisk og sammenhængende oplevelse, der forstærker Odenses kulturelle identitet og styrker byens tiltrækningskraft som et oplevelsesrigt miljø ud over bymidtens formelle afgrænsning.

ET NYT KREATIVT MØDESTED I BAGGÅRDEN

I næsten alle byer findes der bag gågaderne en anden række, der godt kan blive byens bagside med containere, varelevering og andre mindre attraktive funktioner. Sådan var det også i Passagenhof i Karlsruhe, men det er nu blevet til et lokalt åndehul og mødested i byen med en anden karakter og sjæl end den gågade, der ligger lige i forbindelse med passage-gårdrummet. Tiltaget med at omdanne gårdrummet er en del af en større byrums- og mobilitetsstrategi for Karlsruhe med fokus på plads til mere grønt, plads til mere liv og sundhed udarbejdet af Gehl, Argus og Weeber + Partner for Stadt Karlsruhe. Her blev der peget på et potentiale og udarbejdet et program for baggården, der rummer et jazz-sted, en lille biograf, et kopcenter med levering og en lille restaurant. Efter at have været midlertidigt omdannet til plads med udeservering, og plads med

danseevent er der kommet flere muligheder for ophold og grønne elementer sammen med en oprydning i bagsideelementer som containere. Efter indledende skepsis blandt andet i forhold til at gøre gården fri for trafik og parkering, fungerer det - også det praktiske omkring levering er løst, og forsøget i sommeren 2022 er i efteråret 2023 vedtaget til nu at skulle være permanent

Projektet

- Opgraderer passagen
- Udnytter en baggård til kreative indslag
- Styrker netværk og forbindelser på tværs og rundt
- Gør det nemmere for kreative og kulturelle initiativer

Billede og kilde: Passagenhof, Karlsruhe, Stadt Karlsruhe

<https://www.karlsruhe.de/mobilitaet-stadtbild/stadtplanung/staedtebauliche-projekte/oeffentlicher-raum-und-mobilitaet-innenstadt/weiterentwicklung-passagehof>

KLAR STRATEGI FOR STRÆDER OG PASSAGER

I Melbourne har man haft et aktivt program for at omdanne bagsider og utrygge stræder til at blive et aktiv i byen. Nogle passager er gennemgangsrum, mens andre er opholdsstræder med udeservering.

Centralt for passageprogrammet har været en kunststrategi, hvor der er lagt vægt at give en sanselig oplevelse med lys, væg- og gulvkunst på steder, hvor der tidligere var, eller kunne være, utrygt eller blot kedeligt bagsidemiljø. I Melbourne er passagerne blevet en del af markedsføring over for turister.

Billede og kilde: Melbourne, Australien, kunst i passager og stræder, City og Melbourne

<https://www.timeout.com/melbourne/things-to-do/the-best-laneways-and-arcades-in-melbourne>

Baggård ved Kramboden, Odense
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

BYMIDTENS RUM OG FORBINDELSER

ANBEFALINGER

SKAB ET MERE FINTMASKET OG OPLEVELSESRIGT FODGÆNGERNETVÆRK

Situationen i dag:

Opsummering på baggrund af kortlægning og analyser:

- Middelalderbyen er grundlagt med et stærkt netværk af byrum og fodgængerforbindelser, der er særligt for Odense
- Mange passager og baggårde, som i dag ikke inviterer til hverken færdsel eller ophold, rummer et stort potentiale for at udvikle nyt indhold og øge deres tiltrækningskraft og attraktivitet
- Parkeringsarealer og trafikale barrierer optager pladsen ved essentielle forbindelser og rum i bymidten
- På hovedstrøgene bevæger man sig overvejende ud-og-hjem-bevægelsesmønstre snarere end i en mere cirkulær og sammenhængende rute rundt i bymidten

Anbefalinger:

- 1 Opgrader passagerne i bymidten til et netværk af forbindelser og smutveje
- 2 Udnyt de mange baggårde til at skabe både urbane oplevelser og oaser, for derved at skabe en bymidte, hvor man kan gå på opdagelse
- 3 Skab aktive stueetager og styrk gågadenetværket og forbindelserne på tværs, så man ledes rundt i bymidten
- 4 Gør det nemmere at udnytte passager og baggårde til kreative og kulturelle initiativer
- 5 Styrk forbindelsen mellem bymidten og havnen ved at skabe mere oplevelsesrige fodgængerforløb

TURISME

Turisme og by- og kulturudvikling går hånd i hånd i Bystrategien og skaber værdi for både gæster og beboere:

"[...] vi vil også tiltrække turister, der søger den særlige Odensestemning, der findes lige under overfladen - hvor gæster og borgere oplever sammen. Det Odense hvor vi udvikler os gennem små og store kulturoplevelser, og hvor vi deler og skaber vores grønne og levevenlige by. Vi vil også udnytte turismeefterspørgslen til at udvikle nye grønne kvaliteter, kulturbegivenheder, attraktioner og events, der både bygger videre på byens kvaliteter og har international appel."

Bystrategi, En storby med omtanke, 2023

HOTELLER OG ATTRAKTIONER

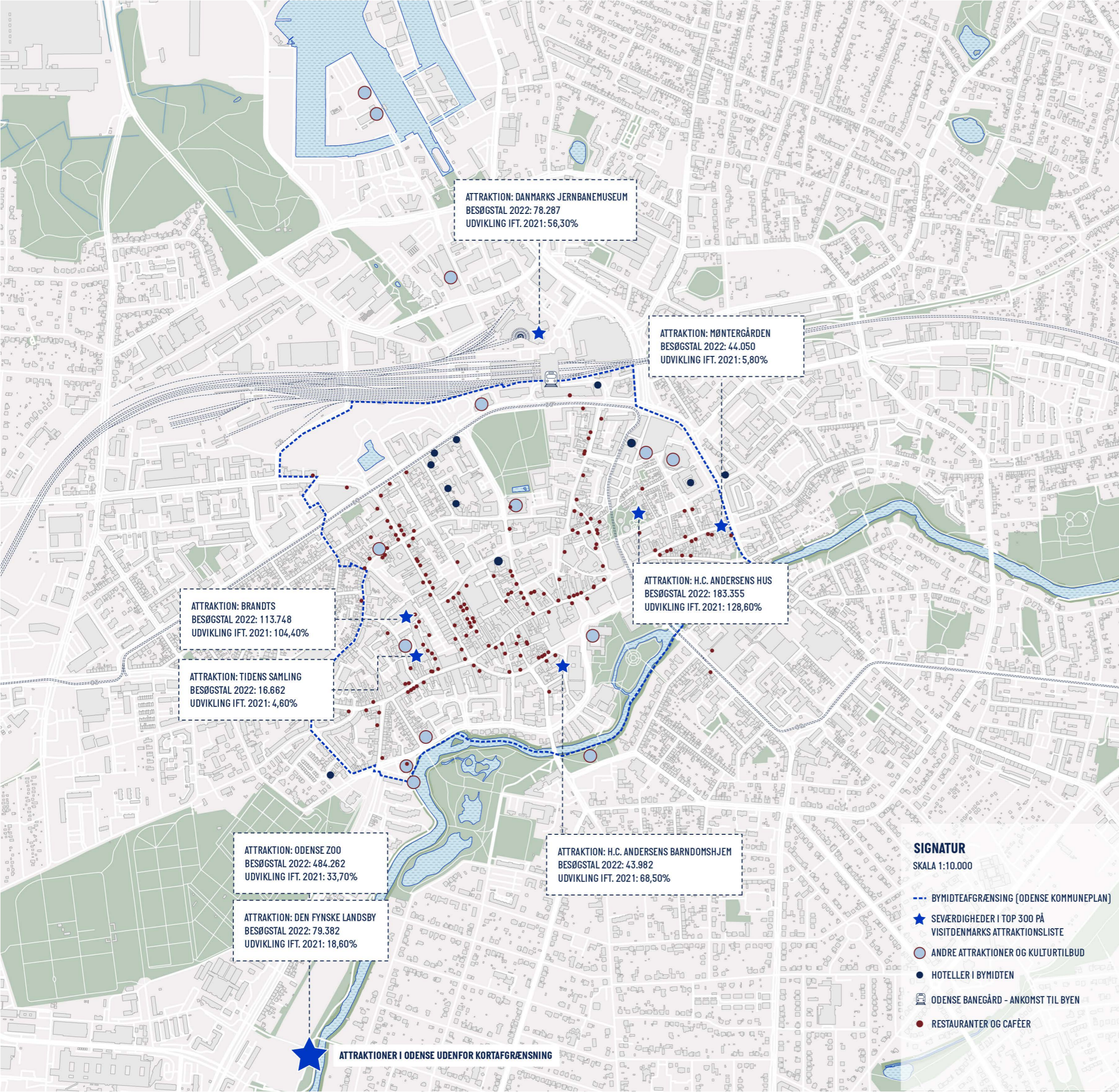
Kilder og data til kortlægning: UDVIKLINGSPLAN FOR FYN OG ØERNE 2023, VisitDenmark, Data fra COWI: Detail- og Serviceerhvervsanalyse af Cowi, kortgrundlag: Dataforsyningen

De største attraktioner i Odense er jævnt fordelt ud over hele bymidten – med Den Fynske Landsby og Odense Zoo, Odenses mest besøgte attraktion, lige uden for bymidten. Det viser, hvor væsentligt det er at skabe endnu bedre forbindelser med et mere fintmasket netværk, så det bliver en oplevelse at gå fra det ene til det andet, og der ikke kun er en vej at vælge.

Odense er blevet bundet bedre sammen af bl.a. letbanen. Ankomsten til banegården og forbindelserne ud i byen, kan dog fortsat være svære. Her kan både bedre forbindelser og wayfinding hjælpe. Området mellem banegården og bymidten er der, hvor flest føler sig utrygge ifølge borgerpanelundersøgelsen Byrum og Byliv fra 2022. Det gælder Kongens Have og øverst på listen området ved Odense Banegård Center. Derfor vil det både være en gevinst for turister og lokale at binde området bedre sammen og arbejde endnu mere med tryghed, bl.a. med belysning og funktioner, der kan give liv til området.

Andre seværdigheder og attraktioner er teatre og koncerthuse, og samlet set tegner der sig et billede af en koncentration af attraktioner mod øst i 'Fra Gade til by-området' med fokus på Odenses historie og fortællinger, teater- og musikvarteret ved Jernbanegade og kunst koncentreret omkring Brandts Klædefabrik med museum og gallerier. Her tegner sig konturerne af det, der kan blive endnu mere fortættede oplevelsesområder i samspil med handel og restaurantscenen – måske endda som decideret teater- eller kulturkvarter. I dag er Brandts Klædefabrik stærkt forbundet til BRANDTS men kan tænkes endnu stærkere og fokuseret, så selve kvarteret og ikke den enkelte attraktion bliver en destination.

Restauranter og caféer, som er væsentlige for turisternes 'dagligdagsliv', er særligt koncentrerede i Vintapperstræde, hvor der er et særligt fortættet oplevelsesrigt miljø. Ser man på den nordlige del af Kongensgade og flere nedslag på Vestergade, og i den sydlige del af Jernbanegade, er her også konturerne af madsteder. Her er det værd at forfølge, om der er mulighed for et styrket samarbejde, og hvorvidt også indretningen i uderummene kan bidrage til en særlig identitet og stemning.

TURISME

Turismen er et erhverv i vækst. Odense, og særligt bymidten, spiller en væsentlig rolle i den fynske turisme-geografi. Der er i 2023 udarbejdet en fælles udviklingsplan for Fyn og Øerne frem mod 2030. I dag er der årligt fire millioner overnattende gæster på Fyn og Øerne. Målet frem mod 2030 er at stå stærkere som samlet destination og kunne tiltrække yderligere én million overnattende gæster om året.

Ambitionen er, at turismen i endnu højere grad understøtter den lokale udvikling, både så de besøgende i byen er med til at understøtte økonomien, men også ved at investeringer i turisme kan være til glæde for gæster såvel som lokale og være med til at løfte byen. Med andre ord skal det være en bæredygtig turismeudvikling, der skal ske med omtanke til glæde for både gæster såvel som lokale.

Det nye H.C. Andersens Hus viser på fornemste vis, hvordan det er muligt både at lave en unik attraktion i høj kvalitet og give noget til byen og de forbigående i hverdagen, hvad enten de besøger museet, den offentligt tilgængelige have eller blot cykler forbi.

Kunst, kultur og turisme

Odense er en stærk kulturdestination med en fortælling med international appel og har derfor en stærk position, når det gælder om at videreudvikle kulturturisme på Fyn og Øerne.

Fakta:

Et erhverv i vækst

I 2022 havde Odense kommune ca. 577.500 kommercielle overnatninger. Det er den kommune på Fyn og Øerne, hvor væksten i perioden 2012-2022 samlet set har været størst – med en vækst på 61%.

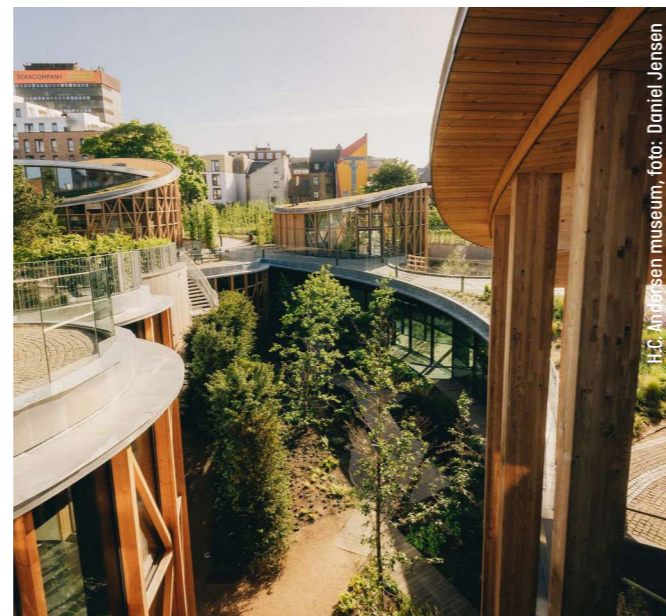
Kilde: Egne beregninger baseret på data fra VisitDenmark

Det at videreudvikle turisme i Odense med fokus på kunst og kultur kan bidrage til at styrke Odenses identitet og give en mere oplevelsesrig bymidte at færdes i. Ambitionen om at gøre kunst- og kulturlivet mere synligt vil ikke kun være til glæde for odenseanerne, men også for de besøgende i byen.

Kulturturister har ligesom erhvervsturister et højt døgnforbrug, og over halvdelen af både danske og udenlandske turister i de danske storbyer er kulturturister. Det giver altså god mening at samtænke kunst, kultur og turisme og tilbyde endnu flere unikke oplevelser til de besøgende, så de både anbefaler Odense, bliver lidt længere og kommer igen.

Events og festivaler – mere liv i bymidten hele året

Events og festivaler er en stor del af Odense, men også hele Fyn og Øernes identitet. Events og festivaler kan i endnu højere grad være med til at gøre Odense til en attraktiv rejsedestination hele året. Der er allerede store veletablerede events og festivaler som Tinderbox, H.C. Andersen- og Blomsterfestival og store koncerter med endnu flere gæster i fremtiden på Dyrskuepladsen. Med plads til 70.000 koncertgæster på Dyrskuepladsen i stedet for 47.000 i dag bliver Odense til en af Danmarks største koncertbyer.

H.C. Andersen museum, foto: Daniel Jensen

Fakta:

Kulturturister

57% af de udenlandske turister i de danske storbyer er kulturturister. De udenlandske kulturturister opholder sig gennemsnitligt tre nætter i de danske storbyer. Det gennemsnitlige døgnforbrug blandt udenlandske kulturturister i danske storbyer er 2.000 kr/per person per døgn, mens det tilsvarende tal i kyst- og naturdanmark er 1.050 kr./døgn.

Kilde: VisitDenmark, "Kulturturister på ferie i Danmark 2022", september 2023.

En stor del af festivalerne ligger i sommerhalvåret. På nationalt plan og i udviklingsplanen for Fyn og Øerne arbejdes der med et mål om flere turister uden for højsæsonen. Der findes allerede julemarkeder mange steder ud over HC Andersen julemarkedet fx på Storms, Filosofien, Nordatlantisk Hus og Kulturmaskinen. Herudover holder Zoologisk Have åbent og fejrer Halloween. Men der kan gøres endnu mere for en mere balanceret helårs-turisme, der også gør bymidten mere levende og attraktiv hele året for de lokale. Her kan events og festivaler aktivere historien og give identitet og liv til byen som fx Magiske Dage i efteråret, der også tiltrækker folk fra udlandet.

Udover de store destinationer, events og festivaler er der et potentiale for at udfolde, understøtte og udvikle de kvaliteter, der gør Odense særlig. Som f.eks. de særlige passager og baggårde, den mere nicheprægede hverdagskultur og grønne oplevelser på nye måde midt i en storby. Det er med til at skabe en autentisk turismeoplevelse, som bygger videre på Odenses kvaliteter og også kommer odenseanerne til gode.

Omtanke og kvalitet – helt ned i detaljen

For at skabe en endnu mere attraktiv storby-destination hele året, kan der arbejdes videre med den omtanke og det høje

Vintappestrede, foto: Andreas Bæstiansen

kvalitetsniveau, der kendetegner de senere års omdannelse af bymidten. Der kan lægges nye lag til for at skabe fremtidens levende, dynamiske og oplevelsesrige storby. Kunsten og kulturen kan spille en større og mere synlig rolle i byen, og bymidten skal have mere stemning og sjæl, byde på flere oplevelser og nye sammenhænge. Det kan gøre det mere attraktivt at være turist i bymidten og er samtidig en efterspørgsel, der er gået igen i interviews og i ønskerne fra borgermødet. I bymidten er der en række særlige steder, der også ofte er udpeget i borger- og aktørdialogen som steder med kvalitet og identitet – der hvor der er hjerte og sjæl. Det er fx Vintappestrede og Brandts Klædefabrik. Det er her, det er Odense – og noget helt særligt, der både giver oplevelsesrige miljøer med mange, der opholder sig. Samtidig bidrager stederne til en lokal identitet. Den lokale identitet og variationen i oplevelser kan styrkes, både fysisk og gennem samarbejder, omkring gader eller mindre områder. Det er både blevet påpeget i interviews og i detailhandels- og serviceerhvervsanalysen som et potentiale.

H.C. Andersen Festival, Odense
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

FLERE GÆSTER OG FLERE BEBOERE

Flere turister og flere beboere kræver opmærksomhed

Turister skal bidrage til at holde liv i attraktioner, restauranter og butikker til glæde for alle i Odense bymidte. Samtidig er det ambitionen, at der inden 2030 skal flytte 5.000 flere indbyggere ind inden for Ring 1. Det betyder, at der bliver en balancegang, der kræver opmærksomhed, så turisme og hverdagsliv kan gå hånd i hånd. Det betyder modsat mange andre områder, hvor der gerne må være overlap mellem kultur, handel osv., at det er områder, der er indrettet mere på de besøgendes præmisser med en højere koncentration af hoteller, attraktioner og restauranter. Balancen mellem flere turister og beboere kan sikres ved at bruge turismen til at udvikle kvaliteter, der kommer beboerne til gode.

Samtidig er det væsentligt ikke at skille funktionerne helt fra hinanden. Det kræver dog, at der arbejdes med at skabe vel fungerende mødesteder, der både kan være for lokale og besøgende med gode overgange mellem det private og offentlige. Et eksempel er Rosenhaven, der på den ene side ligger midt i byens liv, men på den anden side fungerer som lokalt grønt åndehul og som en udvidet dagligstue for beboerne trukket lidt væk fra de forbigående ude på gaden.

Events og store koncerter spiller en stadig større rolle for turismen i Odense, hvilket ligeledes er til gavn for også lokale, men også kræver en indsats for at håndtere hverdagsliv og trafik i takt med flere større events. Samtidig kan der også være en kommunikationsopgave i at fortælle om turismens betydning og potentiale for byen og bymidten. I takt med udvidelsen af bymidten udvides også turisternes områder.

Internationalt potentiale

Odense har en ret stor andel af danske gæster – 75% mod 25% fra udlandet. For hele Fyn og Øerne er det tal 70% danske gæster mod 30% internationale. Sammenlignet med resten af Fyn og Øerne er der større variation i de udenlandske gæster i Odense. De største udenlandske grupper i Odense er tyskere [21.200], hollændere [15.400], svenskere [14.700], briter [14.400], nordmænd [13.000] og amerikanere [11.600].

Kilde: BARK, Egne beregninger på baggrund af tal fra VisitDenmark, 2019.

Der er en fælles fynsk ambition om at få flere gæster – også til Odense. De nye gæster forventes i høj grad at komme fra hovedstadsområdet, der kun ligger godt en time fra Odense og fra det tyske marked og andre internationale gæster. Odense og bymidten har særligt stort potentiale for netop at tiltrække internationale turister og spiller derfor en særlig rolle for at løfte et internationalt potentiale. Det internationale kan samtidigt gøre Odense mere attraktivt som bosætningsby for virksomheder og deres medarbejdere fra resten af landet og udlandet.

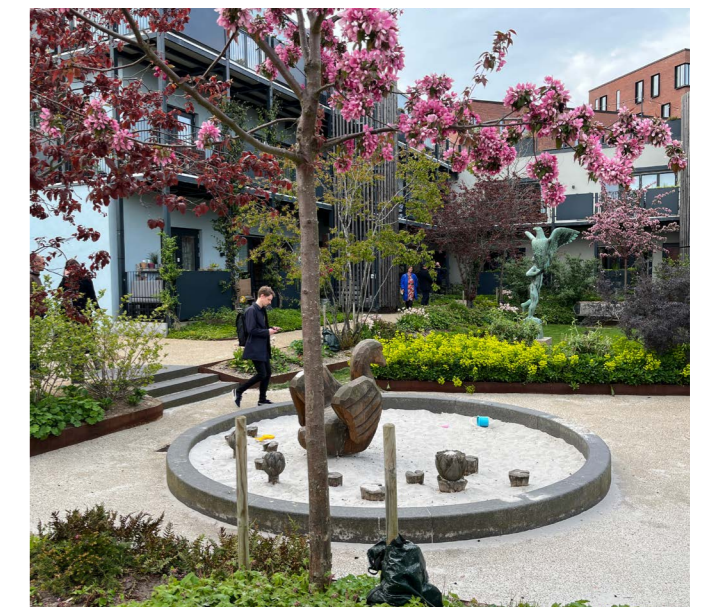

Foto: Rosenhaven

TURISME

POTENTIALER

Der er et potentiale i at løfte Odense med turisme som en væsentlig driver. En strategisk tilgang, der tager afsæt i Odenses særlige kvaliteter og søger at tiløje nye oplevelser til både odenseanere og turister, kan understøtte og løfte kultur, handel og en mere oplevelsesrig bymidte. Ligesom en mere oplevelsesrig bymidte kan tiltrække flere gæster.

Turismeerhvervet er et erhverv i vækst, og Odense har ambitioner om at få flere turister til byen - også til bymidten.

Odense har ligesom resten af Fyn og Øerne et potentiale for at tiltrække flere udenlandske turister. Den internationale ambition kan være med til at løfte Odense, og her spiller bymidten med sin koncentration af kultur og attraktioner en helt særlig rolle - ikke kun de enkelte attraktioner, men hele bymidten. Derfor bliver forbindelserne, stemningen, arkitekturen, de grønne åndehuller og bylivet væsentlige elementer for at skabe en attraktiv destination. Der er potentiale for et samlet løft med mere international appel. Ved at samarbejde kan der skabes synergi, så de enkelte attraktioner og kulturinstitutioner bliver løftet.

Ud over at være blevet et populært mødested er det blevet en top-destination for turister i New York. Det er et grønt åndehul i en ellers tæt by, her er gratis højkvalitets offentlige toiletter, flytbare stole og borde, restaurant og café og så de skiftende aktiviteter som filmfestivaler, koncerter, oplæsninger og forelæsninger og modeugen, der lejer parken og udgør en stor del af parkens indtjening. Aktiviteterne kurateres løbende, og succeskriteriet er at have over 52% kvinder. En parkbetjent registrerer hver dag kønsfordelingen, og er den under 52% i en længere periode gåes både program og faciliteter efter.

Billede og Kilde: Bryant Park, Manhattan, New York
<https://bryantpark.org>

EN PARK FOR BÅDE LOKALE OG GÆSTER

Bryant Park i New York er blevet et mødested til frokost for de lokale, stedet at tage hen og køre karrusel, spille bordtennis om sommeren, stå på skøjter om vinteren, til modeopvisninger eller for bare at hænge ud og mødes. Det er der, byens hovedbibliotek, der er nabo til parken, har et udendørs bibliotek til børn.

Ud over at være blevet et populært mødested er det blevet en top-destination for turister i New York. Det er et grønt åndehul i en ellers tæt by, her er gratis højkvalitets offentlige toiletter, flytbare stole og borde, restaurant og café og så de skiftende aktiviteter som filmfestivaler, koncerter, oplæs-

KULTURKVARTER MED SAMLENDE BYRUM

Wiens museums-kvarter er en destination i sig selv og mere omtalt og søgt efter end de individuelle institutioner på fx Tripadvisor. Det illustrerer den synergi, det kan give at have en fælles destination.

Den samlede branding, aktivitetsprogrammerne, men også det samlende byrum kommer særligt de mindre udstillingssteder og arbejdende værksteder til gode. Her er rig mulighed for ophold såvel som kulturtilbud.

Programmerne er både målrettet turister og lokale. Samarbejdet er både fysisk og organisatorisk.

Billede og kilde: Wien Kulturkvarter, BARK
<https://www.mqw.at>

Vintapperstræde, Odense
Foto: Andreas Bastiansen, VisitOdense

TURISME

ANBEFALINGER

SKAB EN MERE OPLEVELSESRIK BYMIDTE FOR LOKALE OG TURISTER

Situationen i dag:

Opsummering på baggrund af kortlægning og analyse:

- Potentiale for flere internationale gæster og gæster fra hovedstadsområdet
- Odense står som en stærk kulturdestination og kan være driver for udvikling af kulturturisme på Fyn og Øerne
- Store events spiller en større og større rolle
- Der ses en koncentration af attraktioner i bymidten og på havnen, der er i positiv udvikling og har mere at byde på

Anbefalinger:

- 1 Styrk fokus på turisme som driver for den næste store udvikling af Odense – til glæde for både gæster og lokale med fokus på bymidten
- 2 Styrk et mere oplevelsesrigt bymiljø for både borgere og besøgende ved lokal udvikling omkring mindre områder, gader, passager eller baggårde med fokus på kunst, grønt og kreative miljøer
- 3 Styrk Odense som en attraktiv kultur-storby ved skabe kunst og kultur i høj kvalitet - også i et internationalt perspektiv
- 4 Skab events hele året for at tiltrække turister uden for sæsonen og hele året rundt
- 5 Styrk ankomsten til Odense og koblingerne til byens destinationer gennem gode, oplevelsesrige forbindelser og tydelig formidling

HVERDAGSBYEN

I Odenses Bystrategi fra 2023 sættes retningen for udviklingen frem mod 2035, hvor der skal bygges for både nuværende og kommende generationer, i en høj kvalitet med vægt på det lokale. Der skal mere mod til at involvere odenseanerne, der i blandt andet Velfærdens Fundament har vist, at de gerne bidrager til udviklingen af Odense:

“Vi vil bygge en by for mennesker. En levevenlig storby, der tager udgangspunkt i dem, der bor her, og hvor vi bevarer og værner om kulturarven. Hvor vi bygger fremtidens by på et gulv af odenseklinker og med gode materialer, variation og æstetik. Bygninger og byrum skal udvikles med arkitektonisk kvalitet og skal danne rammen om det gode liv på tværs af alder, interesser og sociale grupper, og vi ønsker ikke bare, at der bygges boligområder, men leveområder, som man ønsker at blive boende i og passe på.”

En storby med omtanke, bystrategi, 2023.

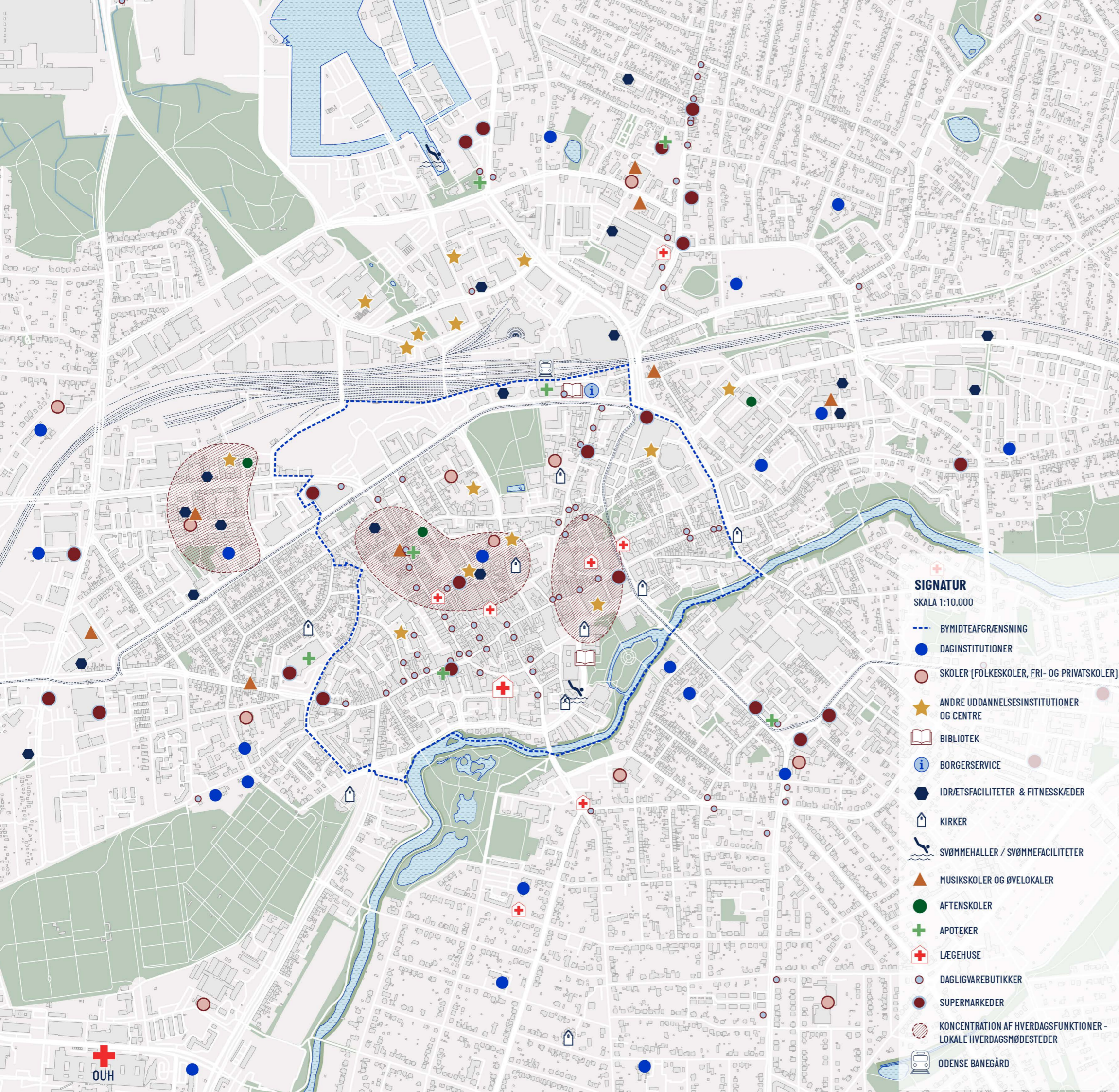
BYMIDTENS HVERDAGS- FUNKTIONER

Kilde og data til kortlægning: Odense Kommune - Kommuneplan 2020-2032, Informationer og data tilsendt af Odense Kommune, Odense Kommune WebGIS, VisitDenmark, Data fra COWI, Detail- og Serviceerhvervsanalyse af Cowi, kortgrundlag: Dataforsyningen

Byens dynamik formes af den komplekse interaktion mellem hverdagsliv, kultur og rekreative områder. Hverdagslivet, hvor folk arbejder og bor, udgør byens rygrad. Kulturelle institutioner og rekreative områder bidrager til at berige byen ved at tilføje diversitet og muligheder for socialt samvær og fysisk aktivitet. Arbejdspladser, fritidsmuligheder, daginstitutioner, skoler, handel, kultur og service er rammen om hverdagslivet. På kortet ses indledningsvist på, hvor der er potentiale for lokale mødesteder omkring koncentrationer af hverdagsfunktioner, hvad enten det er kirken, skolen, musikskolen, supermarkedet eller noget femte. Det suppleres her med data om de daglige bevægelser og om hvem, der bor i bymidten. Kortet viser et udvalg af aktiviteter og funktioner i og omkring bymidten, som her betegnes som hverdagsfunktioner: Institutioner, skoler, lægehuse, fitnesscentre, supermarkeder mv., der er en del af hverdagens praktiske gøremål og fritidslivet. Aktiviteten til og fra de forskellige hverdagsfunktioner er med til at skabe liv og aktivitet i byen i dagtimerne. Hverdagsdestinationer har ofte høje "besøgstal", men får ikke altid lige så meget opmærksomhed. Det er dog oplagt at arbejde for, at hverdagens liv bliver mere synligt og i højere grad kommer ud i byens rum. Potentiale for synergi mellem hverdagsaktiviteter, rekreative områder, kultur og fritid kan understøttes mere i bymidten. Ud over de udpegede funktioner er også arbejdspladser og transport væsentlige hverdagsselementer, som bør tænkes sammen med funktionerne her.

I Odense er der en generel spredning og blanding af hverdagsfunktioner på tværs af byen – både indenfor og udenfor bymidteafgrænsningen, dog med undtagelser. I den sydvestlige del af bymidteafgrænsningen findes ingen af de undersøgte hverdagsfunktioner, og i området ved det nye Carl Nielsen Kvarter og Odeonkvarter i øst er der få hverdagsfunktioner. Disse to områder er præget af boliger og beboelsesejendomme med erhverv i stueetagen – særligt ved Overgade og Nedergade.

Flere uddannelsesinstitutioner og skoler er placeret i bymidten, eller lige uden for, hvor mange naturligt vil færdes. Det betyder, at der er mange, der har deres daglige gang i bymidten og giver et potentiale for, at de bruger byen mere under de rette forudsætninger. Der ligger pt. kun en daginstitution inden for bydelsgrensningen Bymidten. De skraverede felter markerer en samling af hverdagsfunktioner - her er der samlet et større antal af forskelligartede hverdagsfunktioner. Derfor er der her potentiale for at arbejde med at skabe lokale mødesteder, fx med plads til ophold og mere grønt, som står højt på borgerpanelets ønsker for bymidten fra 2022. Samtidig kan det grønne og/eller blå være en del af klimasikringen af bymidten.

- SIGNATUR**
SKALA 1:10.000
- BYMIDTEAFGRÆNSNING
 - DAGINSTITUTIONER
 - SKOLER (FOLKESKOLER, FRI- OG PRIVATSKOLER)
 - ★ ANDRE UDDANNELSESINSTITUTIONER OG CENTRE
 - 📖 BIBLIOTEK
 - ℹ️ BORGERSERVICE
 - 🏊 IDRÆTSFACILITETER & FITNESSKÆDER
 - 🏛️ KIRKER
 - 🏊 SVØMMEHALLER / SVØMMEFACILITETER
 - 🎸 MUSIKSKOLER OG ØVELOKALER
 - 🌿 AFTENSKOLER
 - ⊕ APOTEKER
 - ⊕ LÆGEHUSE
 - 🛒 DAGLIGVAREBUTIKKER
 - 🛒 SUPERMARKEDER
 - 🏠 KONCENTRATION AF HVERDAGSFUNKTIONER - LOKALE HVERDAGSMØDESTEDER
 - 🚂 ODENSE BANEGÅRD

BYMIDTENS HVERDAGSLIV OG BEVÆGELSER

Forskydninger i bymidtens bevægelsesmønstre

De mange og større byomdannelsesprojekter i Odense bymidte har gennem tiden skabt forskydninger i bymidtens bevægelsesmønstre og ophold. Senest har "Fra Gade til By-projektet" skabt øget fodgængeraktivitet ved Overgade og dermed udvidet bymidten med et nyt kvarter og skabt bedre sammenhæng. Det ses tydeligt i de registreringer af fodgængerbevægelser, der er foretaget af Odense Kommune på syv udvalgte lokationer fra 2017 og frem, hvor Overgade klart er det sted, der har den største stigning i antal fodgængere.

Derudover kan man se, at Vestergade fortsat har den højeste koncentration af flow. I Jernbanegade og Klaregade er der sket mindre fald, mens Kongensgade er den gade, hvor der er sket det mest markante fald i antallet af fodgængere. Det kan skyldes en ændring i butikssammensætningen, der genererede et stort dagligt flow.

Når man ser på det samlede antal fodgængere i bymidten i bylivsundersøgelserne gennem tiden, er tallet nogenlunde stabilt. Der er stort set det samme antal mennesker i bymidten på hverdage, samlet set, på trods af nethandlens indtog. Forskellen er, at bylivet er blevet spredt mere ud i bymidten, og at bylivet fordeler sig anderledes.

Stigende antal fodgængere og ophold de senere år

Ved den seneste større bylivsanalyse i 2018 har store dele af Odense været under omdannelse, hvilket er værd at bemærke, når man ser på tallene for ophold og fodgænger-flows. Registreringerne fra 2017-2022 fra sensorer på syv lokationer i bymidten viser, at der samlet set er sket en stigning i fodgængertrafikken i bymidten på 13%. Det er vel at mærke sket i en periode med omdannelse af bymidten og under Covid-19 i 2020 og 2021. Opholdsregistreringer udført af Odense Kommune fra 2022 viser generelt en stigende tendens i ophold.

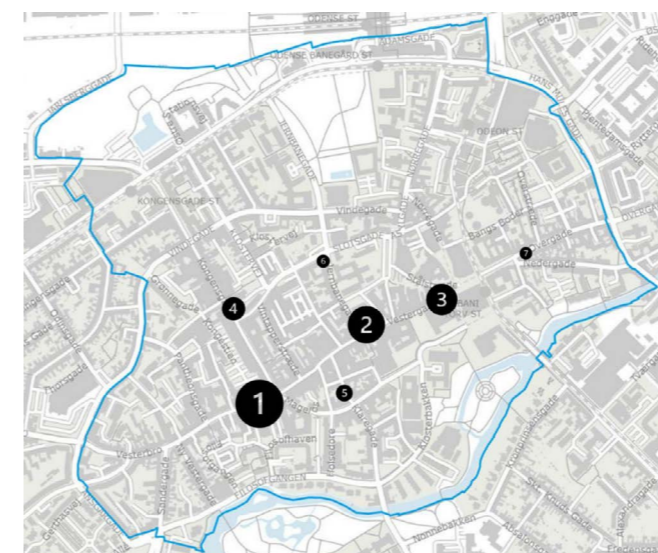
Forskydninger giver områder med særlige behov

Den overordnede konklusion er, at der altså er liv i bymidten – selv under Covid 19. På trods af udfordringer med tomgang i lokaler i bymidten viser den seneste detailhandels- og serviceerhvervsanalyse fra 2023, at der er sket en stigning på 4% i antallet af forretninger siden 2018, hvilket ellers ikke er billedet i andre danske bymidter i disse år. Det betyder ikke, at der ikke er udfordringer, der skal adresseres fx med tomme butikslokaler. Samtidig giver forskydninger i bevægelserne i bymidten anledning til fx at genbesøge en gade som Kongensgade, der kæmper med tomme butikslokaler, men også har potentiale for nye flows mod nogle af bymidtens nye beboere i bl.a. Banebyen.

	Vestergade v. Ove Sprogøes Plads	Kongensgade	Vestergade v. Rådhuset	Jernbanegade	Overgade	Klaregade	Vestergade v. SuperBrugsen	Alle 7 sensorer
2017	69.162	48.915	39.237	-	-	-	93.523	-
2018	72.381	54.595	30.140	28.142	10.229	35.328	92.060	322.876
2019	61.139	52.796	26.906	26.819	9.359	33.407	87.842	298.269
2020	62.677	52.943	27.636	25.179	9.561	33.857	86.189	298.042
2021	66.947	42.447	56.210	24.030	22.135	30.435	86.244	328.448
2022	76.800	39.098	73.428	26.238	24.786	33.022	91.522	364.895
Ændring 2018-2022 (antal)	4.419	-15.497	43.287	-1.904	14.557	-2.305	-538	42.019
Ændring 2018-2022 (pct.)	6%	-28%	144%	-7%	142%	-7%	-1%	13%

Data indsamlet fra kamerasensorer syv steder i bymidten, gennemsnitlig aktivitet på ugebasis fra 2017 til 2022:

[Kilde: Odense Kommune, syv datasensorer i bymidten]

Symbolerne viser de syv kamerasensorers placering i 2017-2022. Størrelsen på markeringen afspejler omfanget af aktivitet [Kilde: Odense Kommune]

Flere beboere - fortætning med omtanke

Den grønne mobilitetsplan "Ny Grøn Mobilitetsplan" indeholder mål om, at 25% flere skal bo og færdes i bymidten i fremtiden. Når 25% flere skal bo og færdes i bymidten, vil der skulle arbejdes med fortætning men også med at finde de gode løsninger i dagligdagen, hvor gang, cykling, delebiler såvel som kollektiv transport bliver det nemme valg i hverdagen. I et senere kapitel om forbindelser og et mere fintmasket netværk ser vi særligt på forbindelserne i bymidten.

Arkitekturstrategien "Byudvikling med kvalitet og omtanke" fra 2020 sætter den arkitektoniske ramme for Odenses udvikling. I forordet nævnes middelalderbyen og de grønne træk omkring både fjord og å, som træk der skal værnes om. Middelalderbyen, arkitekturen, de særlige fortællinger og historien skaber en unik ramme – og er det, der gør bymidten til noget særligt – sammen med de grønne områder, der også gør det attraktivt at bo i bymidten. Derfor bør der i middelalderbyen og bymidten, som er Odenses ansigt udadtil og alle odenseaneres bymidte, være særlig høj vægt på både omtanke og kvalitet, når der fortættes i bymidten i de kommende år.

De nye boliger bør etableres i balance med andre funktioner, som erhverv, kultur, service, butiksliv, restauranter mv., der understøtter livet i bymidten og der bør være fokus på ikke at fjerne de kvaliteter, der gør Odense særlig samtidig, som f.eks. industriarv, der kan omdannes til nye kreative funktioner og oplevelser.

Odense bymidte har en menneskelig skala, der skal bevares med de nye boliger. Det er muligt at bygge tæt uden at bygge højt. For at indpasse ny bebyggelse mest nænsomt i bymidten anbefales det, at kommunen står for at lave en samlet fysisk udviklingsplan for de områder, der skal fortættes. Der kan særligt være muligheder for fortætning mod nord ved Banebyen og Postterminalen og på udvalgte steder, fx parkeringspladser der kan omdannes og lignende. Her peger kortet med hverdagsfunktioner på områder, hvor der er en særlig koncentration af hverdagsfunktioner, hvor der kan arbejdes med lokale mødesteder, der binder funktionerne sammen i de lokale kvarterer.

BYMIDTENS BEBOERE OG BOLIGER

Boligbehov og byens rum som dagligstue

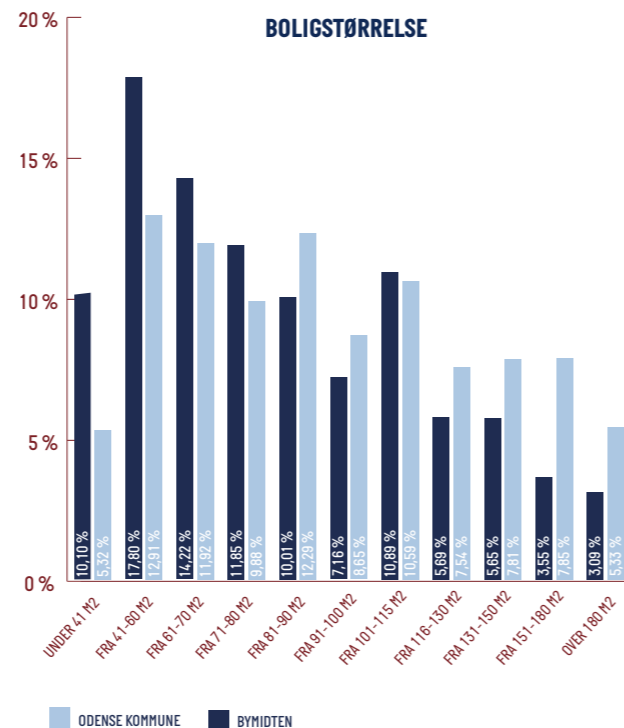
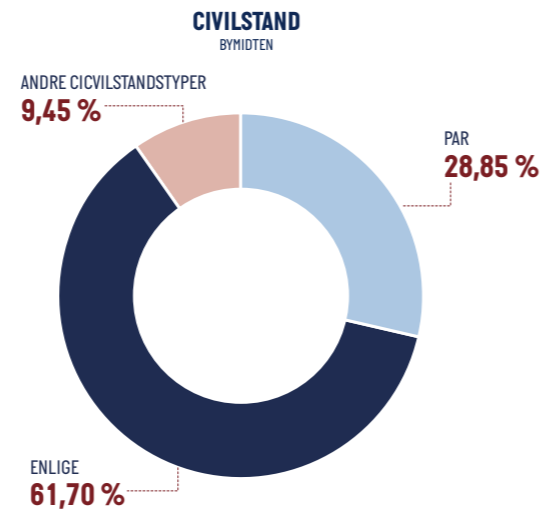
I dag er bymidten overvejende domineret af etageboliger (75% i bymidten mod 35% i hele Odense Kommune), som er beboet af mange enlige og få børnefamilier. Ambitionen er at gøre bymidten attraktiv for flere forskellige målgrupper og særligt også for børnefamilier. Byen udformning og tilbud skal understøtte dette i fremtidens bymidte. Særligt for børnefamilier vil indretning af uderum, legemuligheder, trygge opholdsrum og institutioner være væsentlige.

Bymidtens uderum kan fungere som en udvidelse af boligen, og derved som dagligstue for bymidtens nye beboere, men i lige så høj grad også de nuværende, hvoraf 62 % af bymidtens befolkning bor alene. I Odense Kommune, og i Danmark generelt, er antallet af enlige omkring 50%. Der er altså potentiale for flere børnefamilier i bymidten, men tallet viser samtidig, også den tendens der er til, at flere bor alene, hvilket understreger vigtigheden af, at byens uderum kan bruges som en udvidet dagligstue, hvor alle har et ærinde og man kan møde og se andre mennesker, samt finde ro og adspredelse.

Hverdagens lokale mødesteder

Selv om vi handler meget på nettet, er dagligvarer noget de fleste fortsat køber i supermarkeder. I Odense bymidte er der allerede i dag et underskud af dagligvarebutikker, fremgår det af den detailhandels- og serviceerhvervsanalyse, der er udarbejdet i 2023. Med flere indbyggere stiger behovet for dagligvarebutikker. Det bliver afgørende, at dagligvareforretninger placeres strategisk, så de bidrager til flows i forbindelse med resten af byens handelsliv og dermed understøtter et levende handelsliv i Odense bymidte. Derfor er de også vigtige brikker i udpegningen på kortet med potentiale som lokale mødesteder.

Den konklusion kan udvides til, at det bliver væsentligt, at dagligvareforretninger placeres strategisk i forhold til kultur, fritidsaktiviteter og bidrager bedst muligt på tværs til at skabe liv. Supermarkeder er dagligdagens bylivsgenerator. De giver et stort dagligt flow, og lokaliseringen kan tænkes ind i områder, hvor der er særligt behov for aktivering.

Kilde og data: LIFA Census Benchmark-rapport
Data om population er baseret på vejsegments- og griddata fra Danmarks Statistik og Geomatic

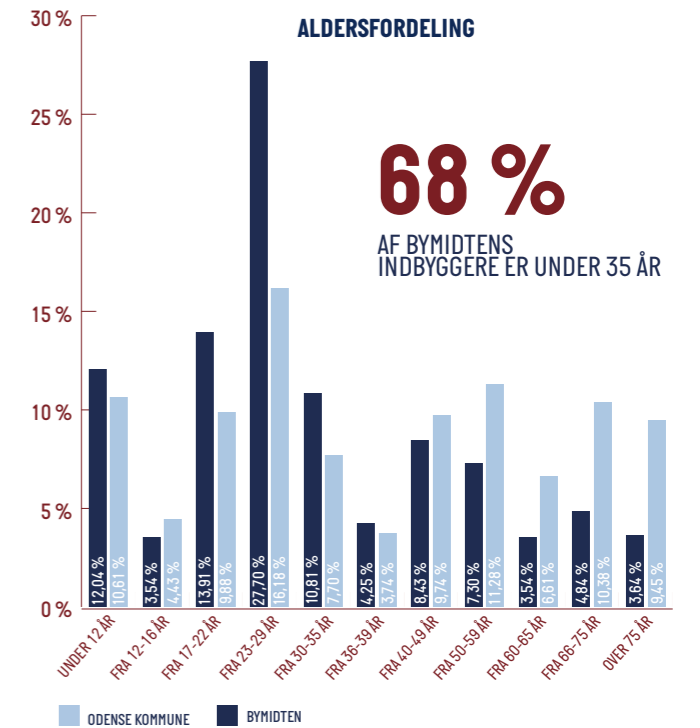
Med initiativet Velfærdens Fundament ønsker Byrådet at sikre velfærdens fysiske rammer frem mod 2030 med indsatser omkring hverdagens funktioner som skoler og fritidsinstitutioner. Disse initiativer kan overlappende med hverdagens lokale mødesteder, så der fx skabes bedre forbindelser mellem skoler og byrum, dagligdagshandel og kultur, og til at være med til at indfri ambitionen om mere grønt og pauserum, som også er et højt prioriteret ønske fra en borgerinddragelse af seniorer i forbindelse med Velfærdens Fundament, præsenteret for byrådet 18. juni 2021 af 25 seniorambassadører.

Potentiale for mere børne og unge-liv i bymidten

Odense Bymidte er en destination for hele kommunen, for hele Fyn og for gæster andre steder fra - både fra ind- og udland. Derfor kan man heller ikke sætte lighedstegn mellem indbyggeres alder, og dem der opholder sig i bymidten. Alligevel er det bemærkelsesværdigt, at der bor så mange unge i bymidten - til gengæld er det i høj grad voksne i alderen 30-65 år, der dominerer bybilledet i dagtimerne på tværs af opholdsregistreringer. Det kan se anderledes ud i natlivet, men i interviews med interessenter giver flere udtryk for, at ungdomslivet er afkoblet fra bymidten, bl.a. pga. universitets placering uden for bymidten.

Unge fra 17-29 år er stærkt repræsenteret i statistikken over indbyggere i Odense bymidte, til gengæld er de ikke lige så velrepræsenterede i den centrale bymidte, når man ser på registreringerne af ophold - både i stikprøveregistreringerne i 2023 og opholdsregistreringerne i 2022. De kan til gengæld findes i byens grønne områder blandt andet ved Munke Mose, Kongens Have og Nonnebakken.

I interviews og dialog er et af de punkter, der går igen, at der mangler steder til leg i bymidten. I borgerpanel-undersøgelsen Byrum og Byliv fra 2022 er der relativt få, der mener at bymidten er attraktiv for børn og børnefamilier.

Kilde og data: LIFA Census Benchmark-rapport
Data om population er baseret på vejsegments- og griddata fra Danmarks Statistik og Geomatic

HVERDAGSBYEN

POTENTIALER

Mange har allerede deres daglige gang i bymidten, og i fremtiden vil der blive flere, der færdes og bor i bymidten. Med de mange nye beboere opstår muligheder for at bygge nye boligformer, der imødekommer blandt andet børnefamilier, der i dag i mindre grad bor i bymidten. Det understreger også vigtigheden af at skabe gode, lokale mødesteder. Det kan blandt andet ske omkring de hverdagsfunktioner, der her er kortlagt, men også når der etableres nye børneinstitutioner, skoler eller andet. Her kan der tænkes i, at give noget til kvarteret, ved at der kobles til byens rum og andre funktioner og også gerne nye samarbejder.

Processen med borger- og aktørdialog har vist et stort engagement i byens udvikling. Det samme har gjort sig gældende med Velfærdens Fundament, hvilket fremhæves i Bystrategien som et stort potentiale, der også kræver modet til at gå nye veje omkring samarbejder og involvering.

Det at skulle give plads til 5.000 nye beboere inden for Ring 1 kalder på en samlet plan for fortætning, hvor hverdagens mødesteder medtænkes sammen med grønne og blå åndehuller, kultur og handelsliv.

Der er momentum for at løfte Odense i netop disse år, er et udsagn, der går igen i interviews på tværs af erhverv, handel og kultur. Odense ligger højt på listen over, hvor børnefamilier med nyfødte flytter hen, hvis de flytter ud af København (Udflytning af nyfødte fra Københavns Kommune til andre kommuner i 2022, Danmarks Statistik). Tendensen med at vælge Odense til, går igen i flere interviews og udsagn om, hvordan kultur spiller en rolle for erhvervet for at tiltrække talent og for de handlende for en attraktiv bymidte. Derfor handler det om at planlægge på tværs af handel, kultur, fritids- og hverdagsfunktioner der tilsammen har potentiale for at løfte Odense bymidte.

FØDSELHJÆLP TIL LOKALE MØDESTEDER

Billedet viser et billardbord, flytbare stole og blomsterkasser, der var en del af bylivsprogrammet Pop-Up Bern, der skulle gøre Berns bymidte mere levende med fokus på det lokale i bymidten. Tidligere var pladsen mest tilovers, men med lidt møbler og et billardbord er pladsen tæt på bymidten blevet til et lokalt mødested.

Bern er hovedstaden i Schweiz og er med sine 134.000 (2023) indbyggere lidt mindre end Odense. Bymidten er udnævnt til Unesco World Heritage Site og har mange endagsturister, der især går på byens hovedgade. Med afsæt i en Byrums- og Bylivsanalyse i 2018 udarbejdet af Gehl Architects har byen

taget initiativ til programmet Pop-up Bern, der skal skabe mere liv både på byens pladser, i sidegaderne og mere lokalt. De større initiativer i bymidten har blandt andet været en dansescene, der er blevet aktiveret af lokale foreninger, mens der lokalt er skabt flere initiativer. Det blev for eksempel muligt at få lov til at afspærre den lokale gade og lave aktiviteter med fokus på fællesskab som fredagsbar, fællesspisning, eller loppemarked.

Derudover kunne der hos kommunen søges om spille- og legeredskaber som et billardbord, der så står på en lokal plads, mens køer og andet grej er i en kasse ved siden af til fri afbenyttelse. Der har generelt været ejerskab til at lægge udstyret på plads og til at overholde ordensreglerne for Pop-Up Bern, som blev hængt op på skilte ved stederne med aktivitet, blandt andet med et krav om ro kl. 22.00. Initiativet skaber lokale åndehuller med aktiviteter for blandt andet unge eller børn, og det er bygget på lokale initiativer og ejerskab.

Billede og kilde: POP UP Bern, BARK

LEGEPLADS MED IDENTITET

I Helsingborg ved strandpromenaden kommer både byens borgere og turister. Her har Helsingborg Kommune fået Monstrum Playgrounds til at etablere et stort og ambitiøst opholdsområde, hvor både børn og voksne bliver tilgodeset.

Her en kæmpe brandmand, en haj med åbent gab, nogle surfboards på fjedre, som børn kan surfe på, et strandhus og en surfer van foruden mange andre detaljer og elementer, som bidrager til surf-temaet. Legeområdet har en klar identitet og giver karakter til området.

Billede og Kilde: Legeplads i Helsingborg, Monstrum Playgrounds

Amfpladsen ved Brandts Klædefabrik
Foto: Johan Tobias Joensen, VisitOdense

HVERDAGSBYEN

ANBEFALINGER

BRUG BYENS RUM SOM DAGLIGSTUE OG SKAB LOKALE MØDESTEDER

Situationen i dag:

Opsummering på baggrund af kortlægning og analyser:

- Der er en række områder med en stor koncentration af hverdagsfunktioner, hvor byrum i form af lokale mødesteder kan være med til at samle livet og give området en særlig lokal karakter
- Livet i bymidten har spredt sig ud over et større område de senere år med udviklingen af havnen og 'Fra Gade til By-projektet'
- Der mangler dagligvarebutikker i bymidten, som bør placeres strategisk for at øge flowet af mennesker og understøtte potentielle sammenhænge mellem indkøb og fx. kultur og shopping
- Odense er en studieby, men de unge opholder sig mindre i de centrale strøgader – mere i de grønne områder i nærhed til bymidten
- I fremtiden vil flere bo og færdes i bymidten – det stiller krav til indretningen af byens byrum og en fortætning med omtanke for både mennesker og bymidtens arkitektoniske kvaliteter
- Flere børne- og ældrevenlige steder efterspørges – med en indsats ved lokale mødesteder kan flere og bedre opholdssteder skabes, der hvor folk færdes i hverdagen – og med lokal medvirken

Anbefalinger:

- 1 Skab lokale mødesteder omkring hverdagsfunktioner for at styrke de lokale kvarterers identitet og give beboerne et stærkere lokalt tilhørsforhold
- 2 Brug placeringen af hverdagsfunktioner som institutioner og dagligvarebutikker strategisk for at understøtte liv og skab gode forbindelser til og fra funktioner med et stort dagligt flow
- 3 Styrk mulighederne for at unge bruger og opholder sig mere i bymidten i deres daglige færden, hvor dette giver værdi for de unge og for bylivet
- 4 Øg fokus på børn og børnefamilier med interessante legepladser, opholdsmuligheder, familievenlige faciliteter og kulturtilbud
- 5 Giv lokale kræfter mulighed for i endnu højere grad at indtage, og skabe liv og kreativitet i byens rum

3 OPSAMLING POTENTIALER OG ANBEFALINGER

BYENS POTENTIALER?

Med udgangspunkt i kortlægning og analyser og de strategiske ophæng udpeges på kortet områder med særlige potentialer og er et oplæg til dialog. Kortet er ikke en udtømmelig liste over alle potentialerne i Odense men fremviser områder, hvor der er en koncentration af særlige funktioner med et særligt potentiale. Områderne skal ikke ses som indelukker, men kraftcentre hvor der kan arbejdes særligt koncentreret med en indsats, de kan skabe ringe i vandet til de omkringliggende områder og hele bymidten.

BYMIDTENS STUDIEBY?

Med en stor koncentration af uddannelsesinstitutioner og kollegier / studieboliger på havnen og i området mellem bymidte og havn, indeholder området et stort potentiale for at bidrage til bymidtens byliv og understøtte gode forbindelser, der kobler bymidte og havn endnu stærkere sammen med særligt fokus på synergi mellem kultur og rekreativitet.

Byens bro har forbundet havnen med bymidten og skaber en vigtig adgangsvej mellem bymidte og havn. Storms Pakhus er et stort trækplaster i byen, som i samspil mellem øget kulturliv og rekreative tilbud skaber aktivitet i området.

I OMRÅDET FINDER MAN:

MUSIKHUSET POSTEN
STORMS PAKHUS
ODENSE HAVNEBAD
DYNAMO NYCIRCUS
NORDATLANTISK HUS

UDDANNELSER OG CENTRE
(VOKSEUDDANNELSER,
ERHVERVSSKOLE, HF OG VUC,
UDDANNELSESTITUTIONER
FOR UNGE MED SÆRLIGE
BEHOV, CENTER FOR
UNDERVISNINGSMIDLER)

FLERE GRØNNE ÅNDEHULLER?

Der ligger et stort potentiale i at udvikle byens grønne identitet med flere helt centrale grønne rum og forbindelser i bymidtekernen, med afsæt i de eksisterende grønne strukturer i byen. Det markerede område optegner både et område i bymidten hvor der er særlig grad mangler grønt, men også hvor der er størst potentiale for at udvikle det grønne i byen.

Det grønne skal overraske i den tætte bymidte og give oplevelser i samspillet mellem handel, kultur og det rekreative. Inden for det markerede område skal der være et særligt fokus på at skabe grønne områder og åndehuller.

KULTURKVARTERET?

Området positionerer sig som en kulturel dynamo med mange kulturtilbud koncentreret i området. Området danner yderligere rammer for mange af byens kulturevents og festivaler gennem året.

Området indeholder ligeledes by- og gaderum, der i endnu højere grad kan danne ramme om kulturen i området, hvor de mange kulturinstitutioner og -aktører kan indtage byrum og stræder, og styrke områdets position som kulturkvarter med kvalitet og kreativitet.

I OMRÅDET FINDER MAN:

KUNSTMUSEUM BRANDTS
CAFÉBIOGRAFIEN
ALBERT CONTEMPORARY
TIDENS SAMLING
STUDENTERHUSET
ARTTORIUM
MAGASINET
ODENSE FILMVERKSTED
GALLERIER
KULTURMASKINEN
DEN FYNISKE OPERA
TEATER MOMENTUM
TEATER 95B
FILOSOFFEN

PÅ KANTEN AF BYMIDTEN?

Kanten af Odense bymidte rummer et stort potentiale for at udvikle nye oplevelser og tilbud. Fx kunne investeringer i mere plads til kreative erhverv spille en central rolle i at gøre bymidten mere dynamisk og kulturel og undersøge mere af det særlige i Odense - både for beboere og gæster.

ET INTERNATIONALT UDSYN?

Odense Banegård danner med sin centrale placering forbindelse til omverdenen og kobler både bymidten og hele Odense sammen med verden. Odense har haft markant stort aftryk på den internationale kulturscene med H.C. Andersen og Carl Nielsen. Museerne ligger i området ved "Fra Gade til By"-området, med arkitektur i verdensklasse, som tiltrækker mange besøgende. "Fra Gade til By" projektet har forbundet byen og skabt ny aktivitet i Overgade. Området indeholder potentialet til at løfte Odense endnu videre ind på den internationale scene og derigennem skabe international genklang, der trækker turister til byen.

I OMRÅDET FINDER MAN:

ODENSE STATION - ANKOMST TIL BYEN
KONGENS HAVE OG ODENSE SLOT
JERNBANEMUSEET
HC. ANDERSENS MUSEUM
CARL NIELSEN MUSEET
ODENSE SYMFONIORKESTER
DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE
MØNTERGÅRDEN
ODENSE TEATER
ODENSE KUNSTAKADEMI
DEN KONGELIGE BALLETSKOLE
H.C. ANDERSENS BARNDOMSHJEM
HISTORIENS HUS
LOKALHISTORISK ARKIV
EVENTYRHAVEN MED
H.C. ANDERSEN PARADEN

ET FINTMASKET OG OPLEVELSESRIKT FODGÆNGERNETVÆRK?

Odense bymidte rummer mange potentialer for at udvikle et finmasket fodgængernetværk, der foruden de etablerede gågader gør det endnu mere attraktivt at bevæge sig rundt i byen til fods.

En udvikling af bymidtens passager, stræder, og mindre stikveje kan skabe et karakterfuldt og oplevelsesrigt netværk med forskellige fortællinger og identiteter. Flere baggårde kan i samspil med et nyt fodgængernetværk skabe nye rum til ophold og danne rammer om flere unikke steder i byen, hvor kultur, handel og det rekreative finder nye synergier.

ODENSE I BØRNEHØJDE?

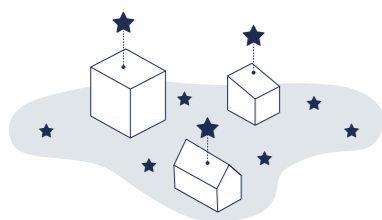
Odense Å, løber tæt ved bymidten i et rekreativt forløb med legepladser og naturoplevelser, der særligt tiltrækker børnefamilier. Sammen med bl.a. kulturinstitutioner i området og åen som forbindelsesled til bl.a. Fruens Bøge og Odense Zoo, har området store potentialer for at tiltrække flere børn og familier igennem udvikling af f.eks. kulturtilbud til børn, rekreative oplevelsesforløb med kunst og bevægelse, byhistoriske skattejagte mv. Dette kan medvirke til at koble åen tættere til handelsegaderne og derigennem bidrage til handels- og bylivet.

I OMRÅDET FINDER MAN:

FLAKHAVEN
HC. ANDERSENS BARNDOMSHJEM
HISTORIENS HUS
LOKALHISTORISK ARKIV
MUNKE MOSE
NONNEBAKKEN (UNESCO)
EVENTYRHAVEN
LEGEPLADSER
H.C. ANDERSEN PARADEN
FILOSOFFEN
ODENSE Å-FART
ANSGAR ANLÆG
TEATER MOMENTUM
DEN FYNISKE OPERA

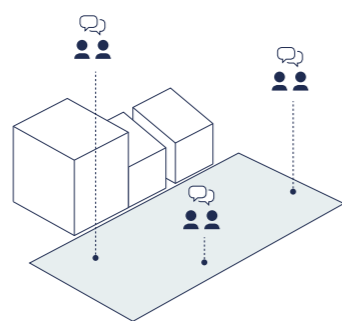
SAMLEDE ANBEFALINGER

ØG KVALITETEN I KULTUREN OG SKAB MERE KULTUR I BYENS RUM

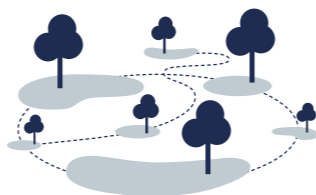
- 1 Kulturen skal ses og mærkes i byens offentlige rum som en integreret del af byens liv ved at alle kulturinstitutioners mulige bidrag til byens rum og liv kortlægges og aktiveres
- 2 Prioriter kulturformidling og initiativer for børn i byen
- 3 Styrk kulturen i byen hele året på flere tidspunkter af døgnet
- 4 Etabler samarbejder på tværs af kulturinstitutioner, festivaler, musik- og kunstsoler mv. og lad dem optræde meget mere i byens rum - særligt på byens nye pladser
- 5 Styrk og øg fokus på kvaliteten i kulturen

STYRK DET SÆRLIGE OG STYRK SAMARBEJDE OG SYNERGI

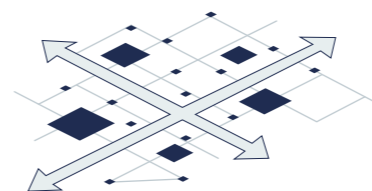
- 1 Giv mere identitet og karakter helt lokalt, både i indhold, visuelt og i de fysiske rammer
- 2 Skab mere synergi og sammenhæng med forskellige funktioner og områder, hvad enten det er hverdagsfunktioner eller kultur
- 3 Prioriter bymidten, når der træffes beslutninger om placering af kommunale funktioner
- 4 Kobl hverdagens funktioner i bymidten bedre sammen med byens rum og øvrige funktioner
- 5 Skab oplevelsesrige stueetager og skab mulighed for at afprøve og tilføje nye funktioner
- 6 Giv mere enkle rammer for aktivering af byens rum for forretningsdrivende, kulturaktører mv.
- 7 Skab mere ejerskab igennem et styrket samarbejde med de lokale erhvervsdrivende, bygnings- og lokaleejere

SKAB PLADS TIL FLERE GRØNNE OG BLÅ ÅNDEHULLER

- 1 Etabler nye byparker og flere grønne åndehuller i bymidten
- 2 Styrk bymidtens grønne identitet på nye måder, der understøtter den tætte storby. Skab flere grønne facader, grønne tage, beplantning, der overrasker, mere 'vildt' grønt mv.
- 3 Skab grønne sammenhænge og forbindelser i bymidten - og til åen
- 4 Udveckl eksisterende grønne og blå områder med flere funktioner, der indbyder til ophold og aktivitet - både de organiserede og spontane
- 5 Brug regnvandshåndtering sammen med grønne tiltag i udviklingen af bymidten

SKAB ET MERE FINTMASKET OG OPLEVELSESRIGT FODGÆNGERNETVÆRK

- 1 Opgrader passagerne i bymidten til et netværk af forbindelser og smutveje
- 2 Udnyt de mange baggårde til at skabe både urbane oplevelser og oaser, for derved at skabe en bymidte, hvor man kan gå på opdagelse
- 3 Skab aktive stueetager og styrk gågadenetværket og forbindelserne på tværs, så man ledes rundt i bymidten
- 4 Gør det nemmere at udnytte passager og baggårde til kreative og kulturelle initiativer
- 5 Styrk forbindelsen mellem bymidten og havnen ved at skabe mere oplevelsesrige fodgængerforløb

SKAB EN MERE OPLEVELSESRIK BYMIDTE FOR LOKALE OG TURISTER

- 1 Styrk fokus på turisme som driver for den næste store udvikling af Odense - til glæde for både gæster og lokale med fokus på bymidten
- 2 Styrk et mere oplevelsesrigt bymiljø for både borgere og besøgende ved lokal udvikling omkring mindre områder, gader, passager eller baggårde med fokus på kunst, grønt og kreative miljøer
- 3 Styrk Odense som en attraktiv kultur-storby ved skabe kunst og kultur i høj kvalitet - også i et internationalt perspektiv
- 4 Skab events hele året for at tiltrække turister uden for sæsonen og hele året rundt
- 5 Styrk ankomsten til Odense og koblingerne til byens destinationer gennem gode, oplevelsesrige forbindelser og tydelig formidling

BRUG BYENS RUM SOM DAGLIGSTUE OG SKAB LOKALE MØDESTEDER

- 1 Skab lokale mødesteder omkring hverdagsfunktioner for at styrke de lokale kvarterers identitet og give beboerne et stærkere lokalt tilhørsforhold
- 2 Brug placeringen af hverdagsfunktioner som institutioner og dagligvarebutikker strategisk for at understøtte liv og skab gode forbindelser til og fra funktioner med et stort dagligt flow
- 3 Styrk mulighederne for at unge bruger og opholder sig mere i bymidten i deres daglige færden, hvor dette giver værdi for de unge og for bylivet
- 4 Øg fokus på børn og børnefamilier med interessante legepladser, opholdsmuligheder, familievenlige faciliteter og kulturtilbud
- 5 Giv lokale kræfter mulighed for i endnu højere grad at indtage, og skabe liv og kreativitet i byens rum

KILDER

Rapporter, analyser og strategier:

- Odense Bystrategi 2023 - Odense Kommune
- Grøn mobilitetsplan 2023 - Odense Kommune
- Baggrundsrapport for bystrategi - Odense Kommune
- Velfærdens fundament - Odense Kommune
- Odense Kommune Kulturpolitik
- Kvarterplan by-havn 2007
- Detail- og serviceerhvervsanalyse, COWI, 2023
- GEHL Bylivs- og byrumsrapporter fra 1988, 1998, 2008 og 2018
- Odense Kommune Bylivsregnskab fra 2022
- Odense Kommune Borgerpanelundersøgelse 2022

Data til Kortlægning:

- QGIS ved brug af Dataforsyningens data [Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur]
- Odense Kommune WebGis
- Odense Kommune Kommuneplan 2020-2032
- DATA: LIFA Census Benchmark-rapport -Data om population er baseret på vejsegments- og griddata fra Danmarks Statistik og Geomatic
- Detail- og serviceerhvervsanalyse, COWI, 2023
- VisitDenmark og VisitOdense

Registreringer:

Bylivsregistreringerne er:

- Foretaget på repræsentative dage med godt vejr for årstiden [opholdsvejr]
- Foretaget på hverdag og lørdag – for at få dage, der er mest relevante for bymidtens liv
- Foretaget i tidsrummet fra 11-19 for at ramme både åbne butikker, frokost og tidlig aften
- Opholdsregistreringer er foretaget på samme tidspunkter som i tidligere undersøgelser
- Lokalteter for både flow og ophold er udvalgt med vægt på at ramme både veletablerede og nye byrum

Bylivsregistreringerne suppleres af registreringer foretaget

over flere år med sensorer.

Bylivsregistreringerne er et element, der understøttes af bl.a. kvalitative interviews for at få viden i dybden om det, der kan registreres ude i byens rum. Derudover inddrages surveys, analyser og andet relevant materiale fra Odense Kommune.

Data og kilder, kortlægninger:

Kulturbyen:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Bymidteafgrænsning: Odense Kommune Kommuneplan 2020-2032
Gallerier: VisitDenmark
Kulturattraktioner: VisitDenmark, Odense Kommune WebGis
Kirker: Google maps, Odense Kommune og VisitOdense
Events og festivaller: VisitDenmark og Odense Kommune
Biografer: Odense Kommune WebGis
Teater og biografer: Odense Kommune WebGis, VisitDenmark
Middelalderbyen: Odense Kommune Kommuneplan 2020-2032
Fredede bygninger: Odense Kommune Kommuneplan 2020-2032

Handel:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Data: Cowi, Detail- og serviceerhvervsanalyse 2023
Sammenhængene strøgmiljøer: Cowi, Detail- og serviceerhvervsanalyse 2023 og kvalitative oplevelser ved besigtigelser af BARK Rådgivning

Det grønne og blå Odense:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Bymidteafgrænsning: Odense Kommune Kommuneplan 2020-2032
Parker: Data tilsendt af Odense Kommune
Legepladser: Odense Kommune WebGis
Playspot: Odense Kommune WebGis og input fra Odense Kommune

Træer: Data tilsendt af Odense Kommune
Boldbaner: Odense Kommune WebGis
Hundeparker: Odense Kommune WebGis
Vandsport: Odense Kommune WebGis
Områder med adresser der har mere end 300 m til grønt område på min. 1000 m²: Baseret på kort tilsendt af Odense Kommune

Bluespot:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Bluespot: klimaværktøjet KAMP, data tilsendt af Odense Kommune
Overfladenært grundvand - Odense Kommune kommuneplan, data tilsendt af Odense Kommune
Blå sammenhænge: Odense Kommune kommuneplan, data tilsendt af Odense Kommune
Rosenbæk: Odense Kommune kommuneplan, data tilsendt af Odense Kommune

Byrum og forbindelser:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Forbindelser: Byrums og bylivsanalyser [årstal], kvalitativ oplevelse ved besigtigelse af BARK Rådgivning [oplevelseskvalitet]
Byrum: Odense Kommune [Kommuneplan, årstal], data tilsendt af Odense Kommune
Trafikale barrierer: Byrums og bylivsanalyser [årstal], kvalitativ oplevelse ved besigtigelse af BARK Rådgivning [oplevelseskvalitet]
Parkeringsarealer: Odense Kommune [vejside parkering er ikke medtaget], data tilsendt af Odense Kommune

Passager og stræder:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Byrum: Odense Kommune [Kommuneplan, årstal], data tilsendt af Odense Kommune
Parkeringsarealer: Odense Kommune [vejsideparkering er ikke medtaget], data tilsendt af Odense Kommune
Passager og stræder: registrerede passager og stræder - Odense Kommune og Bark Rådgivning

Rekreative stier: Data tilsendt af Odense Kommune
Busstop: Fynbus.dk
Letbanestop: Odense Kommune WebGis
Fodgængervenlige velkomstrum: Odense Kommune kommuneplan 2020-2032

Turisme:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Attraktioner i top 300: VisitDenmark
Kulturaktiviteter og tilbud[hvad vi kalder det på kortet]: VisitDenmark, Odense Kommune WebGis
Restauranter og caféer: Cowi, Detail- og serviceerhvervsanalyse 2023

Hverdagsbyen:

Data til kortgrundlag: Dataforsyningen
Bymidteafgrænsning: Odense Kommune Kommuneplan 2020-2032
Aftenskoler og musikskoler: Odense Kommune sparring samt google maps
Kirker: Google maps, Odense Kommune
Daginstitutioner og skoler: Odense Kommune WebGis
Uddannelsesinstitutioner og centre: Odense Kommune WebGis
Apoteker og lægehuse: Krak og googlemaps
Bibliotek, borgerservice: Odense Kommune WebGis
Idrætsfaciliteter og fitnessæder: Odense Kommune WebGis samt google maps
Dagligvarebutikker og supermarkeder: Cowi, Detail- og serviceerhvervsanalyse 2023

**ODENSE
KOMMUNE**

BARK STRATEGISK
UDVIKLING AF STEDER